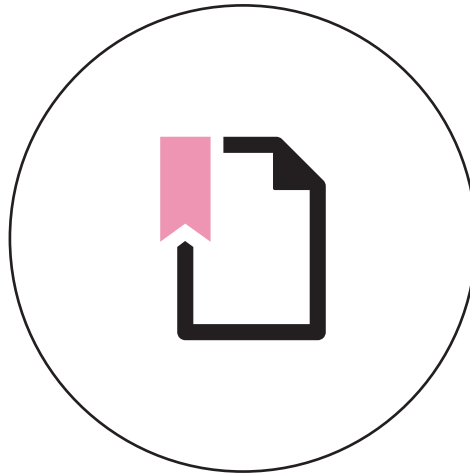

5. razred

Učne ure na temu Evropske unije

*UČNE URE NA TEMO EVROPSKE UNIJE
ZA 5. RAZRED OSNOVNE ŠOLE*

Projekt Problemsko učenje in medpredmetno poučevanje o Evropski uniji v šoli

Urednik:

Jure Požgan

Avtorice:

Vanja Tomšič

Mojca Rolih

Nadja Škrajnar

*študentke Pedagoške fakultete v Ljubljani na študijskem programu druge
bolonjske stopnje Poučevanje na razredni stopnji pod mentorstvom:*

doc. dr. Maje Umek

Vanja Tomšič, Mojca Rolih, Nadja Škrajnar
UČNE URE NA TEMO EVROPSKE UNIJE; 5. RAZRED

Urednik: Jure Požgan

Izdajatelj in založnik: FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE, Založba FDV
Za založbo: Hermina Krajnc
Dostopno: <http://knjigarna.fdv.si>

Recenzentka: doc. dr. Maja Umek
Jezikovni pregled: Ana Bojinovič Fenko
Naslovnica: Mitja Mihelič
Prelom: Mitja Mihelič

Copyright © FDV, 2014
Ljubljana, 2014
Vse pravice pridržane.

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije.
Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
37.091.3:061.1EU(0.034.2)
TOMŠIČ, Vanja, 1989-
Učne ure na temo Evropske Unije. 5. razred [Elektronski vir] / avtorice
Vanja Tomšič, Mojca Rolih, Nadja Škrajnar ; urednik Jure Požgan. - El.
knjiga. - Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, Založba FDV, 2014. -
(Projekt Problemsko učenje in medpredmetno poučevanje o Evropski uniji v
šoli)
ISBN 978-961-235-754-2 (pdf)
1. Rolih, Mojca 2. Škrajnar, Nadja
281753856

Spoštovani učiteljice in učitelji,

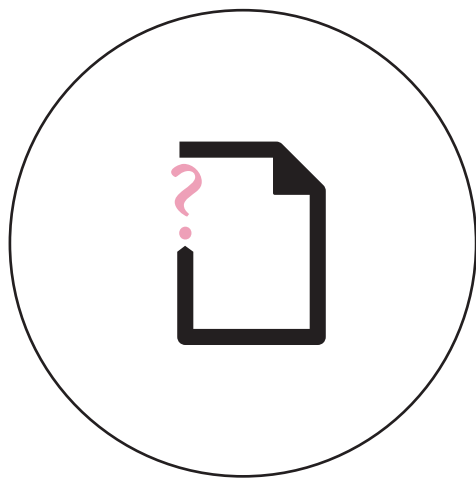
Pred vami je e-knjiga, pripravljena kot neposredni pripomoček za vašo uporabo pri poučevanju. Vsebuje učne ure, ki naslavljajo doseganje ciljev, predvidenih z učnimi načrti različnih predmetov, a so hkrati obogatene z vsebinami, povezanimi z Evropsko unijo. To gradivo torej ne razširja obsega učnih vsebin, ampak jih dopolnjuje in pogloblja s primeri iz vsakdanjega življenja, ki so neposredno povezani z učinki slovenskega sodelovanja v Evropski uniji. E-knjiga je interaktivne narave, vsebuje gradiva in navodila za izvedbo učnih ur ter za poseben dan aktivnosti in ima izdelane potrebne delovne materiale. Gradivo je rezultat enoletnega projekta Problemsko učenje in medpredmetno poučevanje o Evropski uniji v šoli, ki smo ga na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani izvajali v šol. letu 2013/14. V primeru, da se vam zdi dobro, vas vabimo, da ga priporočite kolegom učiteljem. Ker nadaljujemo z delom v okviru podobnih projektov »EU v šoli«, se vselimo vaše morebitne povratne informacije o uporabnosti gradiva in/ali aktivnega sodelovanja.

Gradivo je nastalo v okviru mednarodnega projekta Problem based learning and cross-curricular teaching of the EU (PROCROS) – Problemsko učenje in medpredmetno poučevanje Evropske unije v šoli, ki se je izvajal od 1. 9. 2013 do 31. 8. 2014. Projekt sta financirali Evropska unija in izvajalec, to je Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede, Center za proučevanje mednarodnih odnosov. V projekt je bilo aktivno vključenih 50 učiteljev iz osnovnih in srednjih šol ter študentov Pedagoške in Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Ana Bojinović Fenko,

akademska koordinatorka projekta PROCROS

(ana.bojinovic@fdv.uni-lj.si)

LEGENDA

Geografija in zgodovina	Slovenščina	Matematika	Priloga za učitelja	Delovni list	Hiperpovezava	
Glasbena umetnost	Likovna umetnost	Tehnika in tehnologija	3. razred	4. razred	5. razred	6. razred

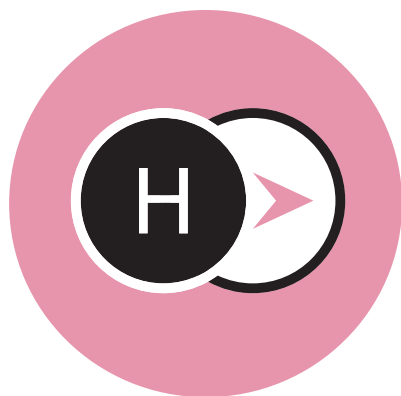
Datum:	Razred: 5.	Predviden čas: 3 šolske ure
Učna tema: EVROPSKA UNIJA	Učna enota: KAJ JE EVROPSKA UNIJA?	

MEDPREDMETNO POVEZOVANJE

ŠPORT 	DRUŽBA 	SLOVENŠČINA
<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznajo ritem v gibanju, - zaplešejo izbrane ljudske plesne, - oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (samozavest, medsebojno sodelovanje). 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo pozitiven odnos do države Slovenije in Evropske unije (EU), - poglobljajo zavedanje o interakciji, soodvisnosti kulturnih in družbenih, procesov in pojavov. 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povzamejo temo, ključne besede in bistvene podatke, - tvorijo (tj. govorno nastopajo in pišejo) čim bolj ustrezno, razumljivo in jezikovno pravilno, - vrednotijo zmožnost govornega nastopanja ter načrtujejo, kako bi jo izboljšali.
<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gibajo posamezne dele telesa v različne smeri, - na različnih ravneh in z uporabo različne sile, - spoznajo plesno igro, - povežejo ljudske plesne s posamezno pokrajino, ponovijo plesni bonton. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznajo države članice EU, - spoznajo nekaj značilnosti držav članic EU, - spoznajo različne oblike združevanja med ljudmi v skupnosti, - poznajo vlogo in pomen državnih simbolov, se orientirajo na zemljevidu (Evropa). 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izdelajo plakat, - govorno nastopajo, - med govornim nastopanjem in med pogovorom z učiteljem govorijo čim bolj knjižno.
<i>Medpredmetni cilji</i>	<p>Spoznavanje vloge in pomena državnih simbolov. Spoznavanje držav članic EU. Razvijanje spretnosti sodelovanja in oblikovanje pozitivnih vedenjskih vzorcev (samozavest, medsebojno sodelovanje).</p>	
<i>Ključne besede</i>	<p>Ljudski ples, narodna noša, skupnost, država, zemljevid, glavno mesto, zastava, plakat.</p>	

<i>Učne oblike</i>	Individualna, frontalna, delo v skupini.
<i>Učne metode</i>	Skupinsko učenje, pogovor, raziskovalno delo, poslušanje, učenje s posnemanjem, preverjanje predznanja, improvizacija, delo z gradivom.
<i>Pripomočki</i>	Radio, glasbeni posnetki, rutice, priloga 1, 2, 3 in 4, zemljevid Evrope, šelesamer, barvni svinčniki, slikovno gradivo.
<i>Prilagoditve</i>	Slikovno gradivo, medsebojno sodelovanje.
<i>Literatura in povezave (za dostop kliknite na obarvano polje v besedilu)</i>	<p>Danski ljudski ples (Napoleonov ples) https://www.youtube.com/watch?v=OFoVt-7pC0E</p> <p>Države Evropske unije http://www.otroci.org/drzave-eu</p> <p>Evropska unija http://europa.eu/index_sl.htm</p> <p>Grški ljudski ples https://www.youtube.com/watch?v=nFQp9zY8Tfl</p> <p>Izobraževanje Kranjc G., Prebilič V., Rebernik D., Zupančič J., Razpotnik J., Najrajter D., Nečimer V. (2010). EU v šoli; priročnik za učitelje v Evropski uniji z delovnimi listi. Založba Rokus Klett, Ljubljana.</p> <p>Romunski ljudski ples http://www.youtube.com/watch?v=ucibzvD08_k</p> <p>Slovenski ljudski ples http://www.youtube.com/watch?v=Ogtp6nTeG7Y</p> <p>Slovenija, doma v Evropi http://www.evropa.gov.si/si/drzave-clanice/</p> <p>Španski ljudski ples https://www.youtube.com/watch?v=9HCNQhoWb0c</p> <p>Učni načrt slovenščina http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf</p> <p>Učni načrt družba</p>

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_druzba_OS.pdf

Učni načrt športna vzgoja

http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_sportna_vzgoja.pdf

Umek M., Janša O. Z., Jankovič S., Rihtaršič M. (2002). Družba in jaz - Atlas. Družba za osnovno šolo. Založba Modrijan, Ljubljana.

Opombe

- Priporoča se dejavnost, ki se jo izvaja skozi vseh pet učnih sklopov. Učenci na zemljevid Evrope lepijo poleg zastave in imena države tudi vse, kar se naučijo o katerikoli članici EU (v prvem sklopu treh učnih priprav npr.: ples, jedi, znamenitosti ...).

- Učiteljem svetujemo, da se za publikacije in dodatno gradivo o EU obrnejo na Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji ali na informacijske točke Europe Direct v Mariboru, Celju, Kranju, Kopru, Novem mestu, Murski Soboti in na Ravnah na Koroškem. Več informacij o lokacijah:

<http://www.europedirect.si/>.

UVODNI DEL (Trajanje: 10 minut)

<p>DIAMANT (5 minut) Učence v uvodni motivaciji razdelimo v skupine po štiri. Vsak učenec stoji v svojem kotu kareja (◊). Prvi vodi gibanje, ostali trije ga posnemajo. Ob plosku učiteljice se celotna skupina obrne za 90° v desno - tako je vsak učenec enkrat vodja. Zavrtimo glasbo in pustimo učencem ustvarjati.</p> <p>OGREVANJE (5 minut) Krepilne in raztegovalne vaje.</p>	<p><i>Učenci:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo plesno igro. - Zaznajo ritem v gibanju. <p>Oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (samozavest, medsebojno sodelovanje).</p>
---	--

OSREDNJI DEL (Trajanje: 110 minut)

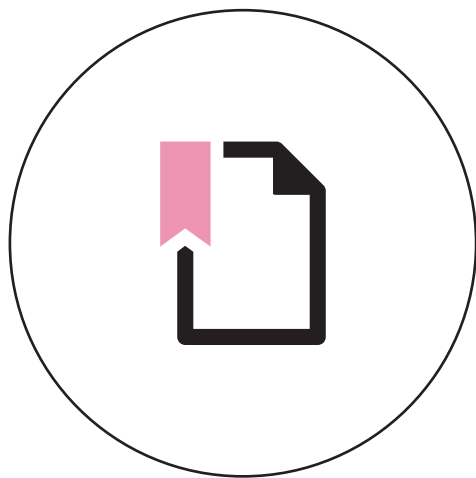
<p>LJUDSKI PLESI (35 minut) Učence opomnimo na plesni bonton. Pogovorimo se o narodnih nošah. Učence vprašamo, ali so noše povsod enake. S pogovorom ugotovimo, da se noše razlikujejo po različnih pokrajinah in državah. Učencem pomagamo s slikovnim gradivom (priloga 1). Dodatna dejavnost: Če je možnost, si noše ogledamo v živo. Lahko si ogledamo tudi ples folklorne skupine. Z učenci v krogu odplešemo slovenski ljudski ples (npr.: Psiček nima repa več). Učencem povemo, da imajo tudi v drugih državah ljudske plesne in da se jih bomo nekaj naučili. Učiteljica gibanje prikazuje, učenci pa ga posnemajo. Učijo se le del koreografije. Učenci se preselijo v Romunijo in v krogu zaplešejo njihov ljudski ples. Odplešejo tudi grški ples in španski ples. Da se učenci umirijo, jih naučimo še danski ljudski ples ali Napoleonov ples.</p> <p>POIŠČI ZASTAVO (15 minut) Vsak učenec izžreba list z imenom države članice EU (priloga 2). Njegova naloga je, da poišče zastavo, ki pripada izžrebanemu državi in državo poišče na zemljevidu Evrope. Na primerno mesto na zemljevidu prilepi zastavico in ime države. Pomagajo si lahko z gradivom. Sledi pogovor o tem, katere države so učenci izžrebali; kaj je vsem skupno (vse države so članice EU); izmed koliko zastav so lahko izbirali (28 zastavami oz. članicami EU). Učence povprašamo, zakaj so pomembni državni simboli. S katerimi smo se že srečali</p>	<p><i>Učenci:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ponovijo plesni bonton. - Gibajo posamezne dele telesa v različne smeri, na različnih ravneh in z uporabo različne sile. - Zaplešejo izbrane ljudske plesne. - Povežejo ljudske plesne s posamezno pokrajino. <ul style="list-style-type: none"> - Se orientirajo na zemljevidu (Evropa). - Spoznajo različne oblike združevanja med ljudmi v skupnosti. - Spoznajo vlogo in pomen državnih simbolov.
--	--

<p>med poukom (narodna noša, ples, zastava)? Ali poznate še druge državne simbole, katere? Dodatna dejavnost: K zastavi države na zemljevidu Evrope, učenci pripišejo ime plesa, ki so se ga naučili.</p> <p>RAZLIKE MED DRŽAVAMI ČLANICAMI EU (15 minut) Učence razdelimo v skupine po 4. Vsaka skupina reši delovne liste o določeni državi članici EU (priloga 3).</p> <p>Dodatna dejavnost: Učencem ponudimo tudi dodatna gradiva, kjer lahko dobijo več informacij o državah (atlas, knjige, internetne strani, zgibanke).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovenija, doma v Evropi - Evropska unija - Kranjc G., Prebilič V., Rebernik D., Zupančič J., Razpotnik J., Najrajter D., Nečimer V. (2010). EU v šoli; priročnik za učitelje v Evropski uniji z delovnimi listi. Založba Rokus Klett, Ljubljana. - Države Evropske unije - Umek M., Janša O. Z., Jankovič S., Rihtaršič M. (2002). Družba in jaz - Atlas. Družba za osnovno šolo. Založba Modrijan, Ljubljana. <p>NAČRTOVANJE PREDSTAVITVE IN PLAKATA (45 minut) Ponovimo pravila za izdelovanje ustreznega plakata in dobre predstavitve. Razdelimo tabele za vrednotenje predstavitve (priloga 4). Učenci izluščijo ključne informacije o državi članici EU, izdelajo plakat in predstavitev za ostale sošolce.</p>	<p>-Spoznajo države članice EU in nekaj njihovih značilnosti.</p> <p>- Povzamejo temo, ključne besede in bistvene podatke. - Tvorijo (to je govorno nastopajo in pišejo) čim bolj ustrezno, razumljivo in jezikovno pravilno enogovorno besedilo. - Znajo izdelati plakat.</p>	
---	--	---

ZAKLJUČNI DEL (Trajanje: 15 minut)

<p>PREDSTAVITEV IN VREDNOTENJE (15 minut) Učenci izdelek predstavijo, sošolci pa vrednotijo njihovo predstavitev in plakat. Ob koncu predstavitev ugotovimo, da so države sicer med seboj kontrastne in raznolike, a kljub temu tvorijo skupnost. Poudarimo slogan Evropske unije: »združeni v raznolikosti.«</p>	<p>- Vrednotijo zmožnost govornega nastopanja ter načrtujejo, kako bi jo izboljšali.</p>	
--	--	---

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 1:

Slovenske narodne noše

Na Koroškem

Na Koroškem

V Prekmurju

V Beli Krajini

Na Notranjskem

Iz okolice Škofje Loke

Francoska ➤
narodna noša

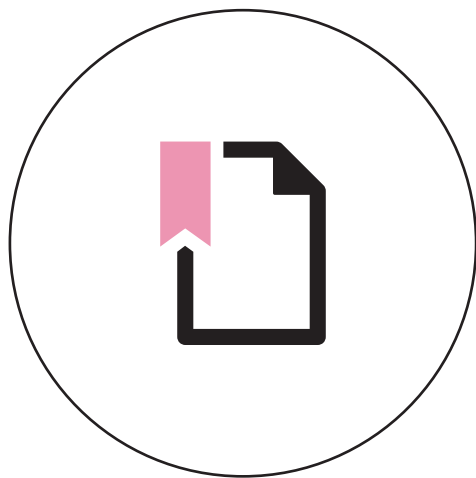
Italijanska
narodna noša

Narodna noša
Velike Britanije

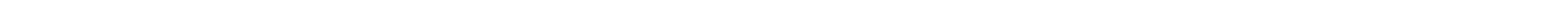
Grška
narodna noša

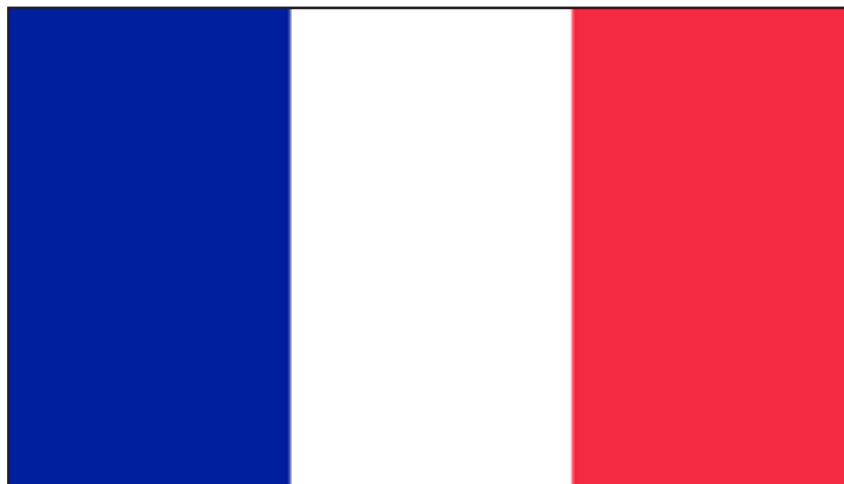
PRILOGE K UČNI URI

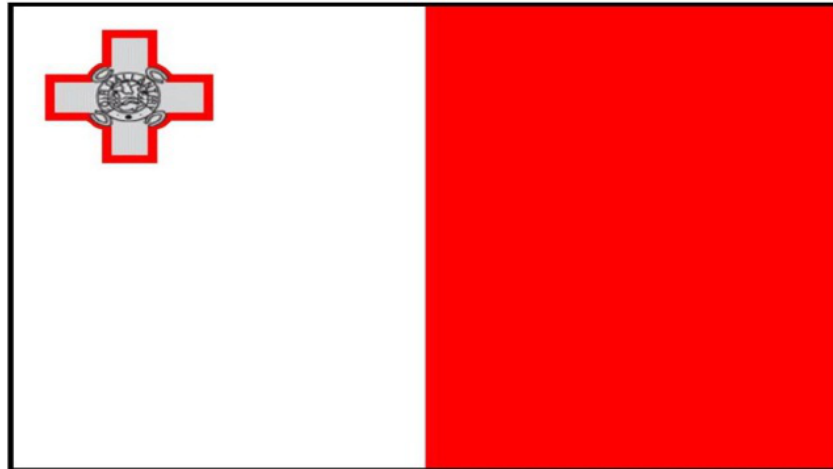
Priloga za učitelja 2:

Francija

Malta

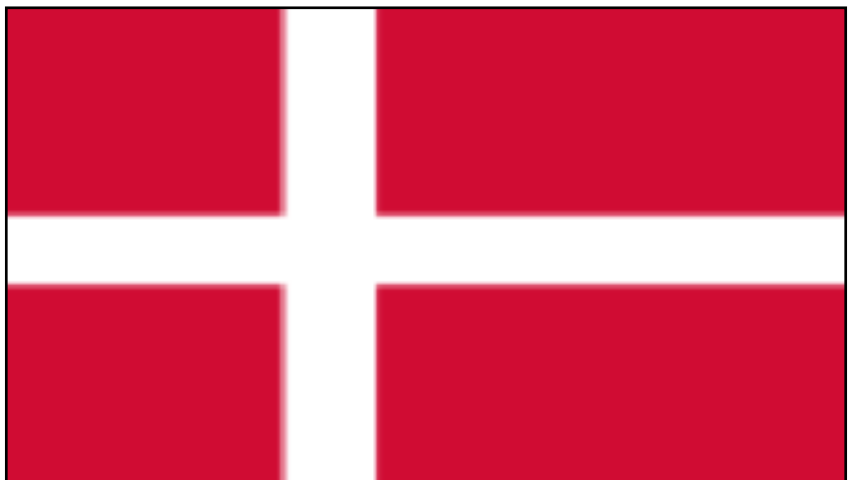
Latvija

Irska

Nizozemska

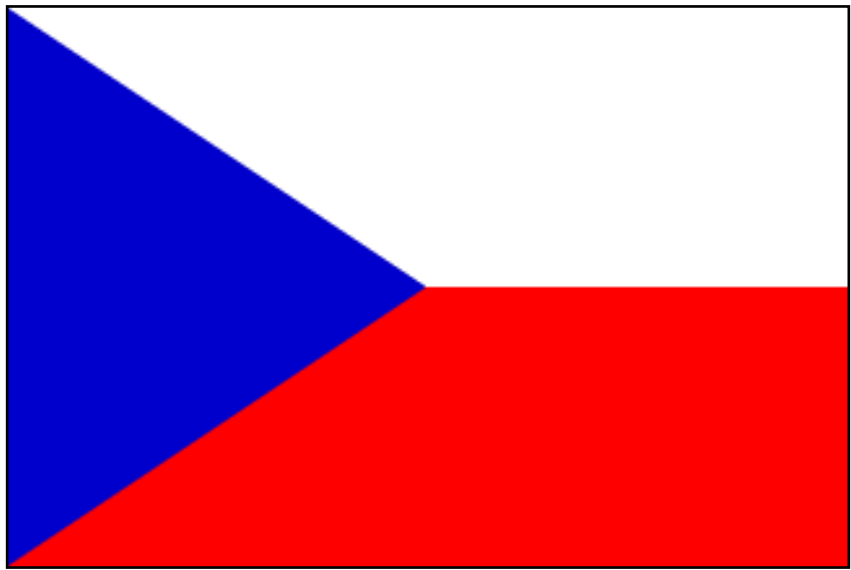
Danska

Grčija

Estonija

Češka

Hrvaška

Luksemburg

Litva

Madžarska

Bolgarija

Nemčija

Finska

Poljska

Italija

Slovenija

Švedska

Avstrija

Ciper

Portugalska

Belgija

Španija

Romunija

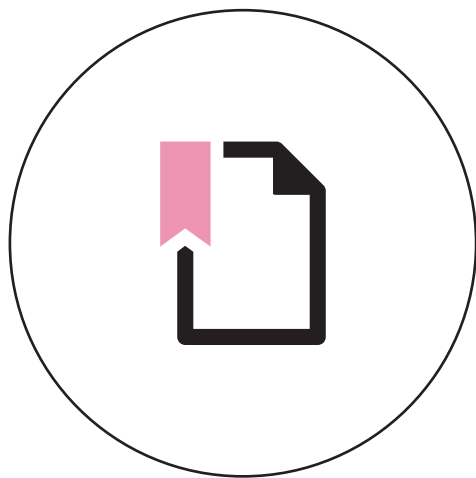

Velika Britanija

Slovaška

PRILOGE K UČNI URI

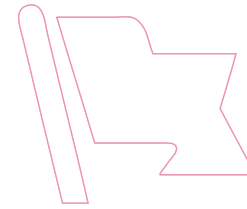
Priloga za učitelja 3:

Delovni list

DELOVNI LIST : *Evropska unija*

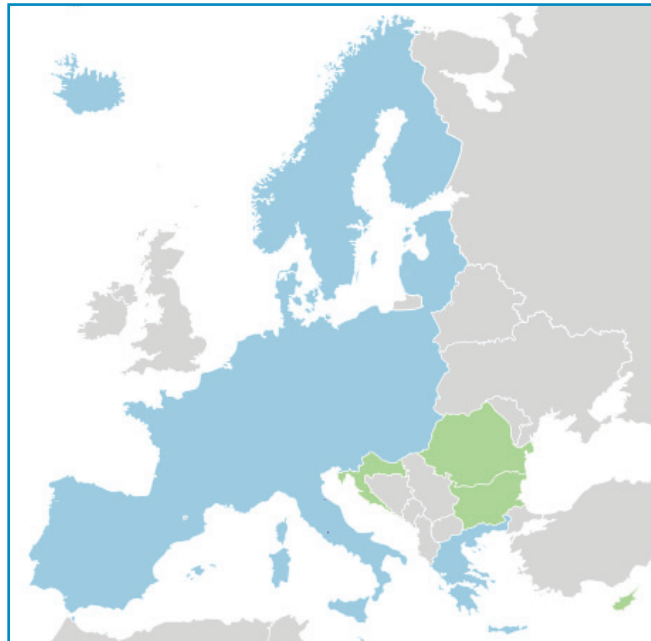
1. Poiščite državo članico Evropske Unije na zemljevidu Evrope in jo pobarvajte. Prepoznajte in zapišite njene sosede.

Ime države: _____

Sosednje države:

_____

_____

2. Odgovorite na vprašanja.

1. Kolikšna je površina države? _____

2. Kolikšno je število prebivalcev v državi? _____

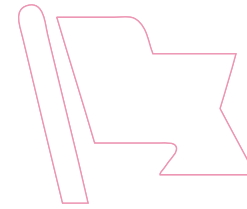
3. Katero denarno enoto uporabljajo? _____

4. Kateri je uradni jezik prebivalcev te države? _____

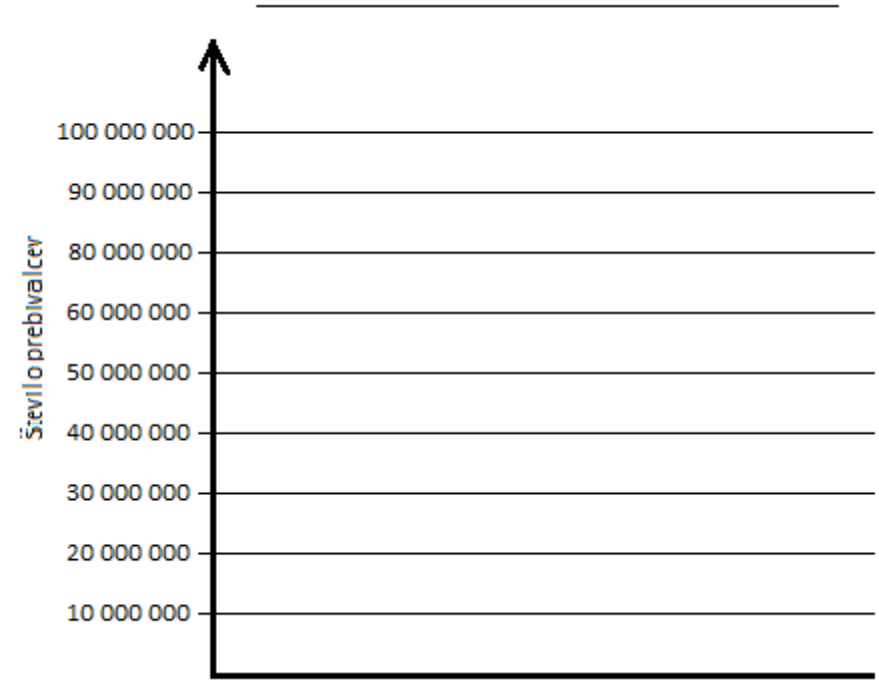
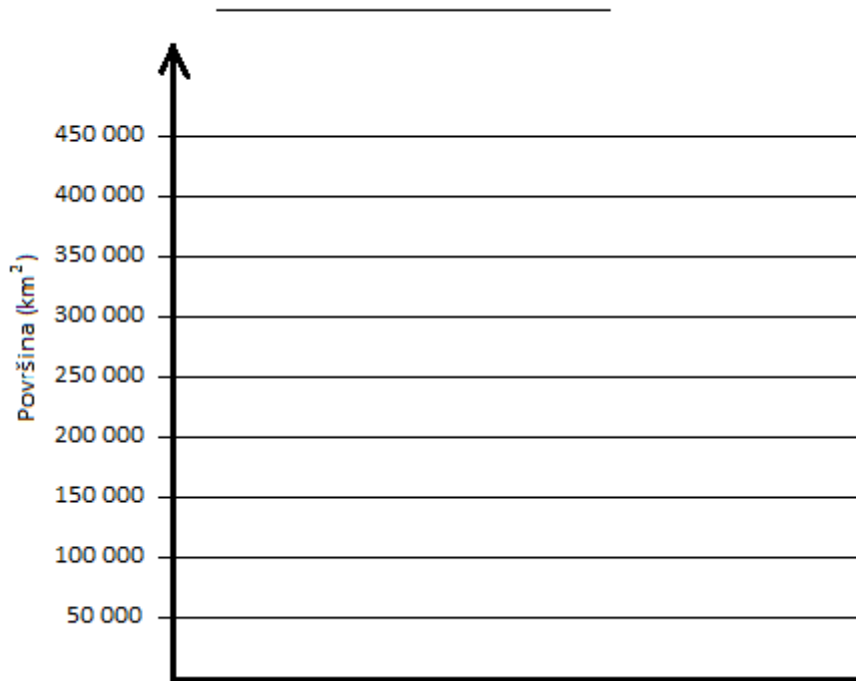
	Površina države	Število prebivalcev	Denarna enota	Uradni jezik
Francija	543 965 km ²	62 106 000	Evro	Francoščina
Velika Britanija	242 910 km ²	61 185 000	Evro	Angleščina
Grčija	131 957 km ²	11 214 000	Evro	Grščina
Irska	70 273 km ²	40 401 000	Evro	Galščina
Italija	301 336 km ²	59 619 000	Evro	Italijansčina

DELOVNI LIST :
Evropska unija

3. Podatke s tabele prikažite v grafu. Graf tudi poimenujte.

DELOVNI LIST skupina 1 :
FRANCIJA

Kaj je na sliki?

- a) *Železna sulica*
- b) *Eifflov stolp*
- c) *Satelit*

Kako tudi drugače imenujemo glavno mesto Francije, Pariz? _____

Gradnjo te turistične znamenitosti je naročil

Napoleon, da bi prikazal svoje vojaške uspehe.

Kako mislite, da je to arhitekturno umetnino poimenoval?

- a) *Slavolok zmage.*
- b) *Most uspeha.*
- c) *Tunel bitke.*

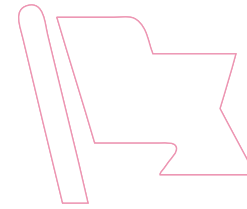
Francija je znana tudi po dobrem _____ in izvrstnem _____ Turisti se lahko posladkajo tudi z _____

Po ulicah te države se sprehajajo modno pomembne osebnosti. Simbol francoske mode so pokrivala, ki jih imenujemo _____

DELOVNI LIST skupina 2 : VELIKA BRITANIJA

Vodja države je _____ . To je:

- a) Elizabeta druga.
- b) Marija tretja.
- c) Frančiška druga.

Domovanje britanske kraljeve družine je:

- a) Kraljevi dvorec.
- b) Anglikanska graščina.
- c) Buckinghamska palača.

V Londonu, ki je _____ mesto Velike Britanije se nahaja tudi znamenita velika _____. V zvoniku nad njo visi ogromen zvon, ki tehta kar 13,8 ton. Imenuje se:

- a) Big Ben.
- b) Bing beng.
- c) Great bong.

Slovesni Stonehenge je niz krogov narejen iz večjih in manjših _____, katerega nastanek je še vedno uganka.

Tradicionalni rdeči _____ v obliki škatle je redkost in znamenitost.

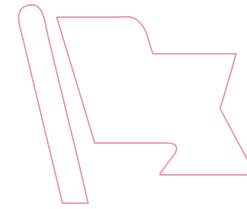
Velika Britanija slovi po pitju _____ z mlekom in tradicionalnih britanskih jedeh, kot so _____ (jajca, slanina, omake, pečen kruh, gobe, pečen fižol).

DELOVNI LIST skupina 3 : GRČIJA

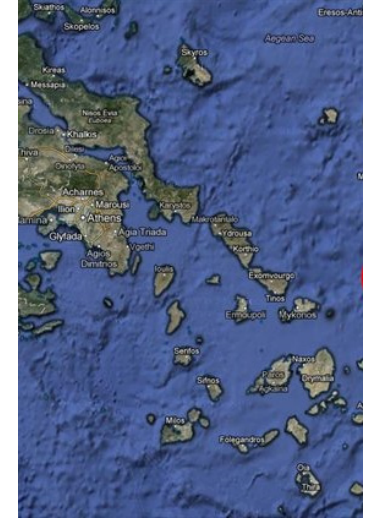
Grčijo sestavlja več kot 2000 _____.

Veliko je čudovitih peščenih _____.

Za _____ je eden najbolj priljubljenih krajev za počitnikovanje.

Grčija je znana po umetnosti, glasbi in _____, imenovanem sirtaki.

Na sliki je znamenito:

a) grško stopnišče.

b) grško gledališče.

c) grška arena.

Zgrajeno je v _____ obliki, kar je omogočalo, da se je dogajanje na odru slišalo vse do zadnje vrste.

Arhitekturna umetnina, ki je stala na najvišjih delih grških mest je:

a) svetišče.   b) akropola.   c) razgledna točka.

Tradicionalna grška jed je

_____, s kozjim ali ovčjim sirom.

Ta je začinjena z domače pridelanim _____.

DELOVNI LIST skupina 4 : IRSKA

Irsko predstavljajo številne planjave, porasle z bujnimi zelenimi _____

in pašniki, zaradi česar je otok dobil ime » _____ otok«.

_____ deteljica je povezana z zavetnikom Irske. Vsak Irek nosi vsaj eno deteljico na svojem oblačilu.

V tej deželi se je rodila tudi legenda o _____ oblečenem v zeleno. Legenda pravi, da moraš slediti mavrici do njenega konca in našel boš lonec z:

a) juho.   b) zlatom.   c) srečo.

Značilna glasbila za Irsko so gosli (violina), _____ in _____.

Do kolen segajoče _____ iz sedem metrov dolgega kosa tkanine je tradicionalna škotska noša za osebe

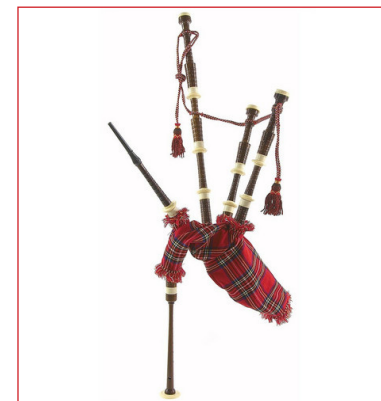
_____ spola. Imenuje se: a) kilt.   b) til.   c) kult.

Osnova irske kulinarike je _____.

Med pijačami so na Irskem najbolj znane alkoholne pijače.

Začne se z mnogo vrstami _____, viskiji in irsko _____.

DELOVNI LIST skupina 5 : ITALIJA

Zgradba, ki so jo uporabljali za ogled športnih prireditev, iger in ostalih javnih predstav se imenuje:

a) amfiteater.

b) teatralno gledališče.

c) rodeo.

En najbolj turistično obiskanih krajev je obmorsko mesto, ki stoji na vodi. Imenuje se Venezija ali:

a) Benečija.

b) Benetke.

c) Bevodija.

Turistična atrakcija je tudi zvonik romantične katedrale, stolp v Pisi. Koliko metrov misliš, da je stolp na vrhu nagnjen od položaja v katerem bi moral biti? _____

Etna je ime najvišji delujoči _____ v Evropi.

Izbruhi črnega velikana si sledijo vsakih nekaj let.

Znotraj _____ mesta Rim se nahajajo Vatikan,

Sveti sedež in dom _____.

Jed italijanske kuhinje je _____.

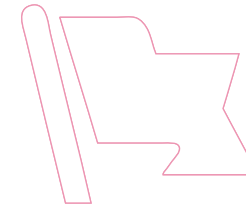
Kralj je jo je poimenoval po svoji soprogi kraljici:

a) Antoniji, b) Margeriti, c) kmetici.

Priloga za učitelja :
REŠITVE

Skupina 1: Francija

Kaj je na sliki? b) Eifflov stolp.

Kako tudi drugače imenujemo glavno mesto Francije, Pariz? Mesto zaljubljenih.

Gradnjo te turistične znamenitosti je naročil Napoleon, da bi prikazal svoje vojaške uspehe. Kako mislite, da je to arhitekturno umetnino poimenoval? a) Slavolok zmage.

Francija je znana tudi po dobrem vinu in izvrstnem siru. Turisti se lahko posladkajo tudi s francoskimi rogljički.

Po ulicah te države se sprehajajo modno pomembne osebnosti. Simbol francoske mode so pokrivala, ki jih imenujemo baretke.

Skupina 2: Velika Britanija

Vodja države je kraljica. To je: a) Elizabeta druga.

Domovanje britanske kraljeve družine je: c) Buckinghamska palača.

V Londonu, ki je glavno mesto Velike Britanije se nahaja tudi znamenita velika ura. V zvoniku nad njo visi ogromen zvon, ki tehta kar 13,8 ton. Imenuje se: a) Big Ben.

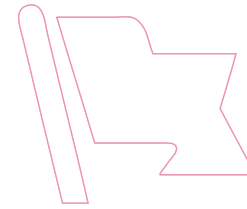
Prav tako znamenit Stonehenge je niz krogov narejen iz večjih in manjših kamnov. Nastanek je še vedno uganka.

Tradicionalna rdeča telefonska govornica v obliki škatle je redkost in znamenitost.

Velika Britanija slovi po pitju čaja z mlekom in po tradicionalnem britanskem zajtrku (jajca, slanina, omake, pečen kruh, gobe, pečen fižol).

Priloga za učitelja :
REŠITVE

Skupina 3: Grčija

Grčijo sestavlja več kot 2000 otokov.

Številne so prostrane in čudovite peščene plaže. Za turiste je med najbolj priljubljenimi kraji za počitnikovanje.

Grčija je znana po umetnosti, glasbi in plesu imenovanem sirtaki.

Na sliki je znamenito: b) Grško gledališče.

Zgrajeno je v polkrožni obliki, kar je omogočilo, da se je dogajanje na odru slišalo vse do zadnje vrste.

Arhitekturna umetnina, ki je stala na najvišjih delih grških mest, je: b) Akropola.

Tradicionalna grška jed je grška solata, s kozjim ali ovčjim sirom. Začinjena je z domače pridelanim oljčnim oljem.

Skupina 4: Irska

Irsko predstavljajo številne široke planjave, porasle z bujnimi zelenimi travniki in pašniki, zaradi česar je otok dobil ime »zeleni otok«.

Triperesna deteljica je povezana z zavetnikom Irske. Vsak Irec nosi vsaj eno deteljico na svojem oblačilu. V tej deželi se je rodila tudi legenda o škratu oblečenem v zeleno. Legenda pravi, da moraš slediti mavrici do njenega konca in našel boš lonc z: b) Zlatom.

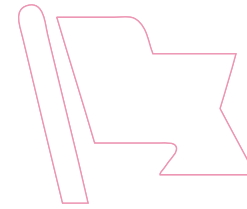
Značilna glasbila za Irsko so gosli (violina), piščali in dude.

Do kolen segajoče krilo iz sedem metrov dolgega kosa tkanine je tradicionalna škotska noša za osebe moškega spola. Imenuje se: a) kilt.

Osnova irske kulinarike je krompir. Med pijačami so na Irskem najbolj znane alkoholne pijače. Začne se z mnogimi vrstami piva, viskiji in irsko kavo.

Priloga za učitelja :
REŠITVE

Skupina 5: Italija

Zgradba, ki so jo uporabljali za ogled športnih prireditev, iger in ostalih javnih predstav, se imenuje: a) Amfiteater.

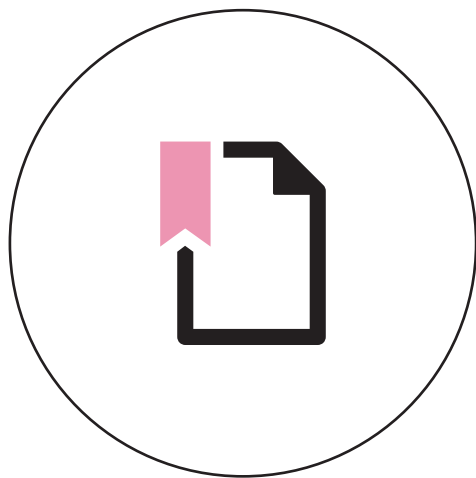
En najbolj turistično obiskanih krajev je obmorsko mesto, ki stoji na vodi. Imenuje se Venezia ali: b) Benetke.

Turistična atrakcija je tudi zvonik romantične katedrale, stolp v Pisi. Koliko metrov misliš, da je stolp na vrhu nagnjen od položaja, v katerem bi moral biti? 4 metre.

Etna je ime najvišjega delujočega vulkana v Evropi. Izbruhi črnega velikana si sledijo vsakih nekaj let, nazadnje leta 2002.

Znotraj glavnega mesta Rim se nahaja Vatikan, Sveti sedež in dom papeža.

Jed italijanske kuhinje je pica. Kralj je jo je poimenoval po svoji soprogi kraljici: b) Margeriti.

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 4:

Kriterij

Predstavitev:	Oceni od 1 do 5 (1 pomeni slabo, 5 pa odlično)	Opombe
razločnost	1 2 3 4 5	
glasnost	1 2 3 4 5	
knjižni jezik	1 2 3 4 5	
zanimivost	1 2 3 4 5	
jedrnatost	1 2 3 4 5	
Plakat:		
preglednost	1 2 3 4 5	
estetskost	1 2 3 4 5	
vsebuje vse sestavne dele	1 2 3 4 5	
jedrnatost	1 2 3 4 5	

Datum:	Razred: 5.	Predviden čas: 3 šolske ure
Učna tema: EVROPSKA UNIJA	Učna enota: ČEMU JE EVROPSKA UNIJA?	

MEDPREDMETNO POVEZOVANJE

<p>DRUŽBA</p> 	<p>GLASBENA UMETNOST</p> 	<p>MATEMATIKA</p>
<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo razumevanje o svojem družbenem in kulturnem okolju v času in prostoru, - razvijajo spoznavne, emocionalne, socialne sposobnosti ter spretnosti (logično in kritično mišljenje, ustvarjalnost, učinkovite strategije za reševanje vprašanj itd.), - razvijajo razumevanje o pomenu sodelovanja med ljudmi; spoznavajo oblike in načine sodelovanja, - razvijajo pozitiven odnos do države Slovenije, domovine in Evropske unije (EU). 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doživljajo in izražajo glasbo z glasbenimi dejavnostmi (poslušanje, izvajanje, ustvarjanje), - gibalno in besedno izražajo glasbena doživetja in predstave, - se estetsko razvijajo z dejavnostmi glasbenega izvajanja, poslušanja in ustvarjanja, - izražajo radovednosti ter razvijajo interes in aktiven odnos do glasbe, - oblikujejo pozitiven odnos do nacionalne in svetovne - glasbene dediščine. 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <p>razvijajo zbiranje, urejanje, predstavljanje in interpretiranje podatkov, spoznajo uporabnost matematike v vsakdanjem življenju.</p>
<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč, - razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti, - spoznajo nekatere značilnosti EU, - spoznajo pomen EU, - spoznajo prizadevanje držav članic EU za boljše sodelovanje z drugimi državami, - spoznajo simbole EU, - spoznajo temeljni načeli EU – učinkovitost in solidarnost. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <p>izkazujejo osebno angažiranost za glasbo ter glasbeno izražanje, poslušajo instrumentalno glasbo (del Beethovnovе 9. simfonije) in ob tem poglobljajo doživetja in jih izražajo glasbeno, besedno in gibalno, razumejo in uporabljajo glasbene pojme: ljudska in umetna glasba, z lastnimi glasbili spremljajo petje in ritmično izreko besedila pesmi Oda radosti, spoznavajo in se urijo v različnih načinih igranja na mala ritmična in Orffova glasbila.</p>	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <p>oblikujejo preglednico za zapis podatkov, zberejo podatke in jih zapišejo v preglednico, s pomočjo zbranih podatkov oblikujejo stolpcični prikaz, iz stolpcičnega prikaza preberejo podatke, ocenijo rezultat pri računanju z velikimi števili, uporabijo računske operacije pri reševanju besedilnih nalog, razčlenijo naravna števila na desetiške enote.</p>

<i>Medpredmetni cilji</i>	<p>Spoznavajo, čemu je Evropska unija namenjena.</p> <p>Razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč.</p> <p>Razvijajo razumevanje o svojem družbenem in kulturnem okolju v času in prostoru.</p> <p>Razvijajo spoznavne, emocionalne, socialne sposobnosti ter spretnosti (logično in kritično mišljenje, ustvarjalnost, učinkovite strategije za reševanje vprašanj itd.) (DRU, GUM, MAT).</p>
<i>Ključne besede</i>	Stolpični prikaz, Evropska unija, države članice EU, uradni jezik, Oda radosti, evro, zastava Evropske unije, praznik Evrope, slogan EU solidarnost, učinkovitost, umetna glasba.
<i>Učne oblike</i>	Frontalna, individualna, delo v parih, delo v skupinah.
<i>Učne metode</i>	Pogovor, razlaga, delo s slikovnim materialom, reševanje besedilnih nalog, analitično poslušanje, ritmično dopolnjevanje in ustvarjanje, petje s posnemanjem.
<i>Pripomočki</i>	Listi/plakati s trditvami: DA, NE, NE VEM; tabela za vpisovanje podatkov; slike Evropa nekoč in danes; zvočni posnetek evropske himne; mala ritmična in Orffova glasbila.
<i>Prilagoditve</i>	Prilagoditve so označene z *
<i>Viri in literatura</i>	<p>Evropska unija</p> <p>Krajc, G., Prebilič, V., Rebernik, D., Zupančič, J., Razpotnik, J., Najrajter, D. idr. (2010). EU v šoli: priročnik za učitelje z delovnimi listi. Ljubljana: Rokus Klett.</p> <p>Učni načrt družba</p> <p>Učni načrt glasbena vzgoja</p> <p>Učni načrt matematika</p> <p>Umek, M. (2006). Družba in jaz 2: družba za 5. razred devetletne osnovne šole. Priročnik za učitelje. Ljubljana: Modrijan.</p> <p>Priporoča se dejavnost, ki se jo izvaja skozi vseh pet učnih sklopov. Učenci na plakat Evrope lepijo poleg zastave in imena države tudi vse, kar se naučijo o katerikoli članici EU.</p>
<i>Opombe</i>	<p>Učiteljem svetujemo, da se za publikacije in dodatno gradivo o EU obrnejo na Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji ali na informacijske točke Europe Direct v Mariboru, Celju, Kranju, Kopru, Novem mestu, Murski Soboti in na Ravnah na Koroškem. Več informacij o lokacijah: http://www.europedirect.si/.</p>
<i>Hiperpovezave</i>	

UVODNI DEL (Trajanje: 15 minut)

TRDITVE O EU (15 minut)

- Preberemo nekaj trditvev o Evropski uniji. Učenci se opredelijo ali je trditev pravilna, nepravilna ali ne vedo odgovora. To pokažejo tako, da se postavijo pod ustrezen list v učilnici. Pravilnih odgovorov še ne povemo.
- Vsakič preštejejo, koliko se jih je odločilo za posamezen odgovor in podatke zapišejo v tabelo (priloga 1).
- *Učenci lahko tabelo izdelajo samostojno ali podatke vpisujejo v že pripravljeno tabelo (na ta način lahko diferenciramo delo v razredu).
- Skupaj si izberemo eno vprašanje in ga prikažemo s pomočjo stolpčnega prikaza. Nato si učenci še sami izberejo eno izmed vprašanj in zanj samostojno izdelajo stolpični prikaz. *Učenci, ki prej končajo z delom, prikažejo podatke še s tortnim prikazom.
- S sosedom, ki je izdelal stolpični prikaz za drugo vprašanje, si prikaza izmenjata. Naloga učenca je, da iz stolpčnega prikaza prebere podatke.

Trditve:

1. Slovenija je članica EU. (DA)
2. Učenci ste državljani EU. (DA)
3. Ko boste polnoletni, boste lahko izvoljeni v Evropski parlament. (DA)
4. Če boste izvoljeni v Evropski parlament, boste lahko v njem govorili slovensko. (DA)
5. V EU so vse evropske države. (NE)
6. EU je država. (NE)
7. EU je začela nastajati po 2. svetovni vojni v želji, da bi miroljubno povezovanje držav preprečilo še kakšno vojno. (DA)
8. EU ima svojo zastavo, himno in skupni praznik. (DA)
9. Vse članice imajo enoten denar - evro. (NE)

Učenci:

- Izdelajo preglednico za zapisovanje podatkov.
- Zberejo podatke in jih zapišejo v preglednico.
- S pomočjo zbranih podatkov oblikujejo stolpični prikaz.
- Iz stolpčnega prikaza preberejo podatke.
- Spoznajo nekatere značilnosti EU.

OSREDNJI DEL (Trajanje: 115 minut)

ZGODBA O ZBIRANJU PAPIRJA (10 minut)

Učence razdelimo v dve skupini, vsaka predstavlja en razred.

Učencem predstavimo zgodbo: Učenci A in B razreda nameravajo iti na šolski izlet. V obeh razredih je nekaj učencev, ki nimajo dovolj denarja, da bi si izlet lahko privoščili. Oba razreda se odločita, da bosta zbirala odpadni papir in tako zbrala denar za pomoč sošolcem. Odločijo se, da bodo en teden zbirali odpadni papir po šolskem okraju. Dogovorijo se, da bodo vsi vložili enako količino časa (papir bodo zbirali vsako

Učenci:

- Spoznajo temeljni načeli EU – učinkovitost in solidarnost.
- Razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč.

popoldne) in enako zavzeto opravljali delo (vsak razred bo obiskal 30 gospodinjestev na dan). Vendar se tukaj pojavi težava.

UČINKOVITOST

Učence spodbudimo k razmišljanju, s kakšno težavo bi se učenci, ki zbirajo papir, lahko soočili. Učenci ugotovijo, da se ustavljajo pri istih gospodinjestvih, kar je zamudno in neučinkovito. Spodbudimo jih k razmišljanju, kako bi rešili težavo. Zbiramo predloge učencev in preko pogovora pridemo do rešitve. Težavo lahko rešijo tako, da kraj razdelijo na dva dela in vsak razred zbira papir v določenem delu kraja. Temu rečemo delitev dela, kar prispeva k večji učinkovitosti. Za enak vložek dela dobimo večji izkoristek.

UČINKOVITOST V POVEZAVI Z EU (20 minut)

Predstavljeno situacijo primerjamo z EU. Učencem predstavimo prisposodbo: Naša šola nam predstavlja EU, razredi v njej nam predstavljajo države članice EU, učenci pa so državljani svoje države in hkrati tudi državljani EU.

Predlogi za pogovor z učenci:

Ali to pomeni, da je EU država? Ne, je le združenje držav.

Ali veste, če so vse države v Evropi tudi članice EU? Niso. Na zemljevidu pokažemo, katere države niso članice EU.

Kateri jezik je uradni jezik v Sloveniji? Kaj pomeni to, da je nek jezik uradni jezik? Kaj mislite, kateri jezik je uradni jezik v EU? Vsi jeziki držav članic EU so uradni jeziki v EU.

Učencem razložimo povod za nastanek EU in čemu je EU nastala. Učenci si ogledajo slike, ki prikazujeta stanje v Evropi pred in po nastanku EU in poskušajo poiskati bistvene razlike med njima (priloga 2). Poveemo, da sliki prikazujeta odnose med Evropejci nekoč in danes ter razložimo, da je EU začela nastajati 6 let po drugi svetovni vojni v želji, da bi miroljubno povezovanje držav preprečilo še kakšno vojno.

Države pa so se med seboj povezovala tudi s posebnim namenom. Kot ste si delo razdelili razredi pri zbiranju papirja, si ga delijo tudi članice EU. Tako je njihovo sodelovanje učinkovitejše in z manj vložene energije dobijo večji uspeh.

Učencem naročimo, naj v parih poiščejo še kakšen primer delitve dela iz vsakdanjega življenja, ki omogoča učinkovitost.

SOLIDARNOST (20 minut)

Vrnemo se k zgodbi o zbiranju papirja.

Učenci so se odločili, da bodo, preden se lotijo zbiranja papirja okvirno izračunali, koliko papirja morajo zbrati, da bi vsem učencem, ki si tega ne morejo privoščiti, plačali izlet in koliko denarja in papirja bi morali zbrati, da bi lahko plačali izlet za vse učence A in B razreda.

- Razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti.

- Spoznajo nekatere značilnosti EU.
- Spoznajo pomen EU.
- Spoznajo prizadevanje držav članic EU za boljše sodelovanje z drugimi državami.
- Spoznajo temeljni načeli EU – učinkovitost in solidarnost.

Učenci rešijo matematično nalogo:

V 5. A razredu je 26 učencev, v 5. B razredu pa 24 učencev. Izlet stane 24 evrov na osebo. V A razredu pomoč pri plačilu izleta potrebuje 8 učencev, v B razredu pa štiri učenci manj kot v A razredu. Za 100 kg zbranega papirja učenci dobite 4 evre.

a) Najprej ocenite in nato izračunajte, koliko denarja in koliko papirja morate zbrati, da dobite dovolj denarja, da učencem, ki potrebujejo pomoč pri plačilu, plačate izlet? *(Rešitev: 288 €, 2700 kg)*

b) Najprej ocenite in nato izračunajte, koliko denarja in papirja bi moral zbrati vsak razred posebej, da bi lahko plačali izlet vsem sošolcem? Dobljene rezultate razčlenite na desetiške enote. *(Rešitev: A razred 624 €, 15600 kg; B razred 576 €, 14400 kg)*

Učenci so teden dni zbirali papir. Kljub temu da so vsi učenci delali enako dolgo in enako zavzeto, so učenci razreda A zbrali 1000 kg papirja, učenci razreda B pa 2500 kg. Tako je A razred zbral manj denarja kot razred B. Učenci so sicer zadovoljni z zbranim denarjem, a ugotovijo, da je v razredu A več učencev, ki bi potrebovali pomoč za udeležbo na izletu, kot v razredu B, A razred pa je zbral premalo denarja, da bi šli lahko na izlet vsi učenci. Ponovno se pojavi težava.

Učence spodbudimo k razmišljanju o tem, s kakšno težavo so se učenci soočili in kako bi jo rešili. Zbiramo predloge učencev in preko pogovora pridemo do rešitve, kako bi dosegli, da bi se lahko izleta udeležili vsi učenci iz A in B razreda. Učenci ugotovijo, da je najboljša rešitev združitev zbranega denarja, oz. skupni proračun, ki se ga porazdeli glede na potrebo med učence obeh razredov. Denar si razdelijo glede na to, koliko denarja potrebuje kateri razred, to pa pomeni, da se bodo izleta lahko udeležili vsi učenci A in B razreda. Učenci so bili med seboj povezani in pripravljeni med seboj sodelovati in si pomagati, to imenujemo solidarnost. Z učenci se pogovorimo o tem, kaj je solidarnost.

V parih poiščejo nekaj primerov solidarnosti iz svojega vsakdanjega življenja.

SOLIDARNOST V POVEZAVI Z EU

Koncept solidarnosti razložimo v povezavi z EU. Članice EU so spoznale, da je več koristi za vse, če sodelujejo na različnih področjih, kot npr. pri delitvi dela (učinkovitost) in da prerezporedijo koristi od skupnega dohodka tistim, ki jih bolj potrebujejo (solidarnost). Države članice si tako delijo prednosti pa tudi bremena.

UTRJEVANJE POJMOV UČINKOVITOST/SOLIDARNOST *(5 minut)*

Učenci rešijo nalogo, pri kateri preberejo primere iz vsakdanjega življenja in presodijo, ali gre za primer učinkovitosti ali solidarnosti. Svojo odločitev utemeljijo (priloga 3)

SIMBOLI EU *(25 minut)*

Učencem predstavimo simbole EU.

Zastava: Učenci si ogledajo zastavo EU in jo opišejo. Zastava EU je modre barve z dvanajstimi zlatimi zvezdami, ki tvorijo krog in s tem ponazarjajo enotnost, solidarnost in povezanost narodov Evrope. Število zvezd na zastavi nima nič skupnega s številom držav članic.

- Uporabijo računske operacije pri reševanju besedilnih nalog.
- Ocenijo rezultat pri računanju z velikimi števili.
- Razčlenijo naravna števila na desetiške enote.

- Spoznajo temeljni načeli EU – učinkovitost in solidarnost.
- Razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč.
- Razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti.
- Spoznajo temeljni načeli EU – učinkovitost in solidarnost.
- Spoznajo simbole EU.

Praznik: Dan Evrope je 9. maj, takrat praznujemo mir in enotnost v Evropi.
Slogan: Slogan EU je Združeni v raznolikosti. Učenci povedo, kako si ta slogan razlagajo.
Na **internetni strani** si ogledamo nekaj plakatov, ki so nastali ob dnevu Evrope, in jih komentiramo.
Denar: Evropska valuta je evro, vendar je ne uporabljajo v vseh državah članicah EU. Učenci na mizo položijo nekaj evrskih kovancev in poskusijo ugotoviti iz katerih držav so ter kaj prikazujejo slike na njih. Kovanci imajo na eni strani nacionalni simbol na drugi pa skupen motiv, bankovci so enotni.
Himna: Himna EU je Oda radosti, ki je del Beethovne 9. simfonije. Seveda ima vsaka država članica tudi svojo državno himno.

UMETNA GLASBA (35 minut)

Predvajamo zvočni posnetek dela Beethovne 9. simfonije (evropska himna). Učenci se prosto gibljejo po prostoru in se tako gibalno izražajo ob poslušanju skladbe. Po poslušanju se pogovorimo o občutkih, ki so se jim porajali ob poslušanju skladbe.

Pogovorimo se o tem, katere ljudske pesmi poznajo in ali menijo, da je tudi poslušana skladba ljudska. Pogovorimo se o razlikah med ljudsko in umetno glasbo.

Učenci navedejo nekaj primerov ljudske in umetne glasbe ter na podlagi predvajanih glasbenih primerov poskusijo ugotoviti, ali je glasba ljudska ali umetna.

Glasbeno izvajanje in ustvarjanje

Z metodo posnemanja (oz. odmeva) učence naučimo besedilo Ode radosti. Ritmično izrekajo besedilo in nato petje spremljajo z lastnimi glasbili. Pogovorimo se o pomenu besedila.

Učence razdelimo v skupine. Vsaka skupina z malimi ritmičnimi in Orffovimi glasbili oblikuje tri ritmične motive (**oblikujejo lahko tudi melodične motive*) in tako ustvari spremljavo za skladbo, ki so jo poslušali (del Beethovne 9. simfonije).

Svoje ustvarjanje predstavijo sošolcem.

- Izkazujejo osebno angažiranost za glasbo ter glasbeno izražanje.
- Poslušajo instrumentalno glasbo in ob tem poglobljajo doživetja in jih izražajo glasbeno, besedno in gibalno.
- Razumejo in uporabljajo glasbene pojme: ljudska in umetna glasba.
- Z lastnimi glasbili spremljajo petje in ritmično izreko besedila.
- Spoznavajo in se urijo v različnih načinih igranja na glasbila.

ZAKLJUČNI DEL (Trajanje: 5 minut)

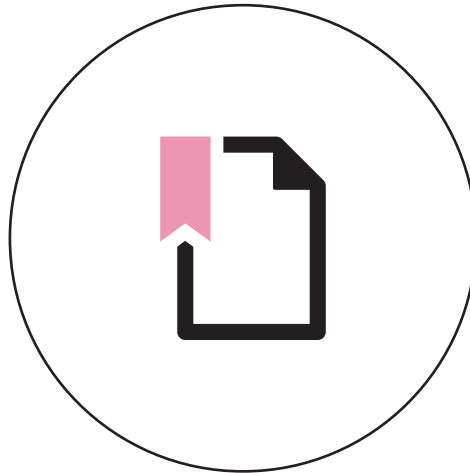
TRDITVE O EU (5 minut)

Učencem ponovno preberemo trditve o EU. Za vsako vprašanje v tabeli preberemo, koliko učencev se je na začetku pogovora o EU odločilo, da trditev drži, ne drži ali da ne ve odgovora in povemo pravilni odgovor.

Učenci:

- Spoznajo nekatere značilnosti EU.

PRILOGE K UČNI URI

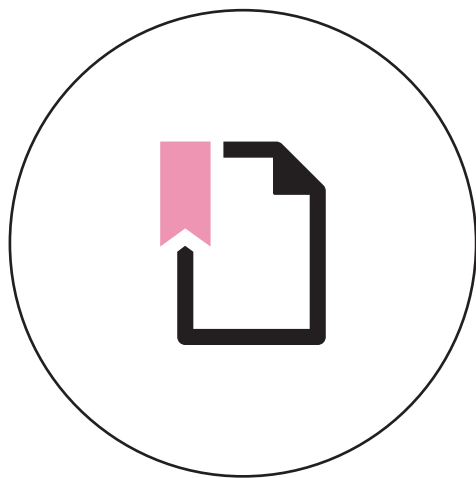

Priloga za učitelja 1:

Tabela

	Število učencev, ki so odgovorili DA .	Število učencev, ki so odgovorili NE .	Število učencev, ki so odgovorili NE VEM .
1. vprašanje			
2. vprašanje			
3. vprašanje			
4. vprašanje			
5. vprašanje			
6. vprašanje			
7. vprašanje			
8. vprašanje			
9. vprašanje			

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 2:

Slikovni material

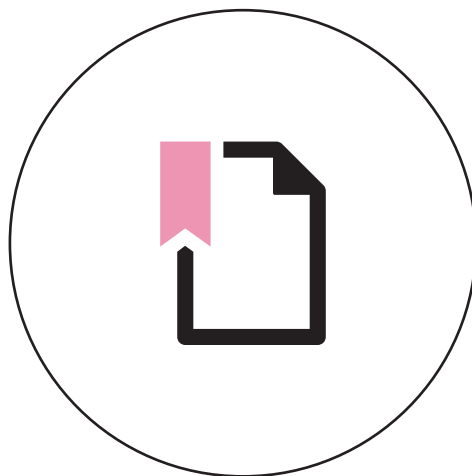

Evropejci so se v letih 1939-1945 med seboj vojskovali

Miroljubno združevanje evropskih držav

Vir: Krajc, G., Prebilič, V., Rebernik, D., Zupančič, J., Razpotnik, J., Najrajter, D. idr. (2010). EU v šoli: priročnik za učitelje z delovnimi listi. Ljubljana: Rokus Klett.

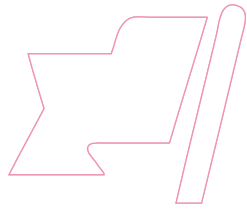
PRILOGE K UČNI URI

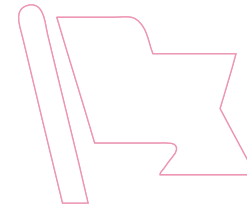
Priloga za učitelja 3:

Delovni list // Delovni list z rešitvami

DELOVNI LIST :
Evropska unija

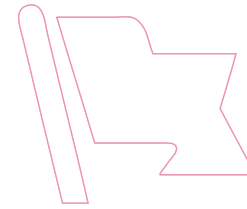

V preglednico so napisani primeri iz vsakdanjega življenja. Odloči se, ali gre za primer *učinkovitosti* ali *solidarnosti*. Svojo odločitev utemelji.

Primer iz vsakdanjega življenja	Načelo solidarnosti ali učinkovitosti
Delitev igralnih mest pri nogometu.	
Ugašanje loči v prostoru kjer ni ljudi.	
Pomoč pri domači nalogi sošolcu, ki zaradi bolezni, ves teden ni bil v šoli.	
Ločevanje odpadkov.	
Dobrodelni šolski koncert.	
Izposoja knjig v učbeniškem šolskem skladu.	
Prostovoljno delo v gasilskem društvu.	
Obisk učencev v domu za ostarele.	

Priloga za učitelja :
REŠITVE

Primer iz vsakdanjega življenja	Načelo solidarnosti ali učinkovitosti
Delitev igralnih mest pri nogometu.	učinkovitost
Ugašanje loči v prostoru kjer ni ljudi.	učinkovitost
Pomoč pri domači nalogi sošolcu, ki zaradi bolezni, ves teden ni bil v šoli.	solidarnost
Ločevanje odpadkov.	učinkovitost
Dobrodelni šolski koncert.	solidarnost
Izposoja knjig v učbeniškem šolskem skladu.	solidarnost in učinkovitost
Prostovoljno delo v gasilskem društvu.	solidarnost
Obisk učencev v domu za ostarele.	solidarnost

Datum:	Razred: 5.	Predviden čas: 3 šolske ure
Učna tema: EVROPSKA UNIJA	Učna enota: KDO PREDSTAVLJA EVROPSKO UNIJO?	

MEDPREDMETNO POVEZOVANJE

<p>DRUŽBA</p> 	<p>SLOVENŠČINA</p> 	<p>LIKOVNA UMETNOST</p>
<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo družbene in komunikacijske spretnosti in sposobnosti, ki jim ob znanjih omogočajo uspešno ravnanje v okolju, - razvijajo spoznavne in socialne sposobnosti ter spretnosti (logično in kritično mišljenje), nadgrajujejo učinkovitost strategij za reševanje vprašanj, - poglobljajo razumevanje o svojem družbenem, kulturnem in naravnem okolju v času in prostoru, - razvijajo pozitiven odnos do Evropske unije, - razvijajo razumevanje o pomenu sodelovanja med ljudmi. 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo sporazumevalno zmožnost v slovenskem jeziku (razumevajoče in kritično sprejemajo raznovrstna neumetnostna besedila objavljena v raznih medijih). 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo zmožnost samostojnega risanja risbe po zaporednih postopkih, - krepijo občutek za enakomerno razporejanje svetlih in temnih črtnih ploskev na podlagi, - ohranijo in bogatijo smisel za likovno izražanje.
<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti, - uporabljajo različne strategije odločanja in reševanja različnih vprašanj, - razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč, - poznajo različne načine usklajevanja interesov in reševanja sporov med ljudmi, - spoznajo organiziranost EU. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiho berejo članek, - določijo okoliščine nastanka in sporočevalčev namen, - povzamejo temo in bistvene podatke, - povzamejo zgradbene, oblikovne in jezikovne značilnosti dane vrste, - opazujejo in predstavljajo državne jezike v sosednjih državah in drugih državah EU, - opazujejo in predstavljajo status slovenščine zunaj Republike Slovenije (tudi v organih EU), - razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razlikujejo pojma slika in risba, - ustvarjajo risbo, - ob likovnih delih ter ob zgledih iz narave in okolja spoznavajo likovne pojme, povezane z oblikovanjem na ploskvi, - razvijajo smisel za kombiniranje različnih črt ter svetlih in temnih ploskev, - razvijajo občutek za razporejanje oblik na ploskvi, - analizirajo narisane črtne in točkaste ploskve, - sodelujejo pri vrednotenju izdelkov po kriterijih.

UVODNI DEL (Trajanje: 10 minut)

PREDSTAVNIŠKA FUNKCIJA (10 minut)

Učence seznanimo z delovno situacijo: 'ravnatelj na šoli se je odločil odpreti razpravo o uvedbi novih šolskih uniform. Kako bi najbolje in najhitreje ugotovili, ali učenci in učitelji želijo uveljaviti šolske uniforme? Učenci predlagajo na primer anketiranje, intervjuvanje ... Vprašamo jih, ali naj se pogovorijo vsi učitelji in vsi učenci šole hkrati. Tak pogovor bi bil nepregleden, saj bi bilo preveč udeležencev naenkrat. Kako se torej organiziramo? Učence napeljemo k razmisleku o predstavniki funkciji.

Učenci:

- Poznajo različne načine usklajevanja interesov in reševanja sporov med ljudmi.

OSREDNJI DEL (Trajanje: 110 minut)

PREDSTAVITEV UNIFORM (20 minut)

Učence razdelimo v 4 skupine (vsak v skupini predstavlja poslanca, ki tvori Evropski parlament). Vsaka skupina ima nalogo 'ustvariti' primerno šolsko uniformo. Svojo izbiro morajo argumentirano utemeljiti z vidika uporabnosti, estetskosti in s strani finančnega vidika. Vsaka skupina izbere predstavnika (predstavlja interes skupine; predstavniki skupaj tvorijo Svet EU), ki bo njihovo idejo predstavil razredu. Predstavniki skupine predstavi zamisel ostalim. Učitelj vodi pogovor o predstavljenih uniformah (predstavlja strokovno stališče, ima vlogo Evropske komisije).

POVEZAVA Z EU (10 minut)

Učencem razložimo funkcije, ki so jih opravljali. Vsak izmed vas je predstavljal poslanca (lastni interes). Vsi poslanci skupaj tvorijo Evropski parlament. Koliko članov je v Evropskem parlamentu, znotraj našega razrednega parlamenta? Vsaka skupina je izbrala predstavnika, ki je zastopal interes skupine. Vsi predstavniki skupaj tvorijo Svet EU. Koliko članov je v našem Svetu EU? Učiteljica pa predstavlja Evropsko komisijo. To pomeni, da je strokovnjak in izraža svoje strokovno stališče.

Ugotovitve lahko zapišemo na tablo (glej tabelno sliko priloga 1).

Učenci:

- Razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč.
 - Uporabljajo različne strategije odločanja in reševanja različnih vprašanj.
 - Razumejo, da kot posamezniki neodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti.
 - Poznajo različne načine usklajevanja interesov in reševanja sporov med ljudmi.
 Spoznajo organiziranost EU.

USTVARJANJE UNIFORM (45 minut)

Likovna naloga: risanje šolskih uniform z uporabo različnih črt in pik.

Uvodni del:

Igra zrcaljenje – otroci se razdelijo v pare. Učenca stojita en nasproti drugega, dotikata se s kazalcema. En v paru je vodja in z gibom roke po zraku izvaja razne črte, drugi v paru sledi njegovim gibom. Ko je gib izvršen, mora drug v paru ugotoviti, kakšna črta je bila narisana (ravna, kriva, sklenjena, nesklenjena, kratka, dolga, navpična ali vodoravna). Vloge v paru čez čas zamenjamo. Z učenci poiščemo, kje v razredu in okolici opazimo točke in črte.

Posredovanje novih pojmov:

Učencem pokažemo 2 izdelka (*slika in risbo; priloga 2*). Vprašamo jih, kako ju poimenujemo in kakšna je razlika med njima. Učence prosimo, naj si natančno ogledajo risbo. Vprašamo jih, kaj opazijo. Ugotovimo, da z različno gostoto nizanja črt in točk predmete, oziroma dele predmetov različno poudarimo. Del, na katerem gostote nizamo črte poudarimo. Če so črte nanizane redkeje, je predmet svetlejši in manj poudarjen. Povemo, da se temu strokovno reče rastiranje. Pokažemo različne primere (*priloga 3*).

Posredovanje likovne tehnike:

Na primeru risbe povzamemo pomembne stvari pri risanju: bolje je, če rišemo z ožjimi (ošiljenimi) pisali, saj smo tako bolj natančni; risbo sprva narišemo v grobi celoti, nato pa se lotimo podrobnosti. Na tablo demonstriramo nanašanje črt različne gostote. Učenci črte rišejo na zadnjo stran risalnega papirja.

Posredovanje likovnega motiva:

Pogovarjali smo se o šolskih uniformah. Vaša naloga je, da temeljito razmislite, kakšna bi bila šolska uniforma, če bi jo lahko vi izbrali. Na zadnjo stran risalnega lista si narišite skico. Pri izdelavi risbe boste uporabljali flomastre.

Učence ponovno opozorimo, na kaj morajo biti pri risanju previdni. Uporabiti morajo čim bolj raznolike črte in pike, risbe naj bodo izvirne, natančne, estetske, prostor naj bo izpolnjen.

Likovno izražanje učencev in razstava izdelkov:

Med delom učence opazujemo. Po končanem delu zberemo vse izdelke in oblikujemo razstavo.

Analiza izdelkov:

Skupaj ponovimo prej dane kriterije. Učence spodbujamo h konstruktivni kritiki (glede na dane kriterije). Sami naj ugotovijo ali so se pri določeni risbi upoštevali kriteriji ali ne.

- Ob zgledih iz narave in okolja spoznavajo likovne pojme, povezane z oblikovanjem na ploskvi.

- Razlikujejo pojma slika in risba.
- Analizirajo narisane črtne in točkaste ploskve.

- Razvijajo smisel za kombiniranje različnih črt in točk.
- Razvijajo občutek za razporejanje oblik na ploskvi.

- Ustvarjajo risbo.

- Sodelujejo pri vrednotenju izdelkov po kriterijih.

DRŽAVNI JEZIKI V DRŽAVAH ČLANICAH EU (10 minut)

S pomočjo zemljevida učenci zapišejo sosednje države Slovenije. Skupaj ugotovimo, kateri so državni jeziki teh držav. Kateri je državni jezik Slovenije? Skupaj pridemo do zaključka, kaj je državni jezik (predstavlja državo (Slovenijo) kot samostojno državo, je jezik, v katerem govori predsednik države, v njem je napisana ustava in besedilo na denarju, jezik vojske). Učencem predstavimo status slovenščine zunaj Republike Slovenije (tudi v organih EU – slovenščina je uradni jezik EU, zato naši predstavniki v EU govorijo v slovenskem jeziku). Spoznamo državne jezike držav članic EU.

EU V MOJEM VSAKDANJEM ŽIVLJENJU (20 minut)

Učencem razdelimo fotokopije težavnostno težjega članka Evropska unija v mojem vsakdanjem življenju (*priloga 4 - PDF*) ali prilagojenega oziroma težavnostno enostavnejšega istoimenskega članka (*priloga 5*). Tiho preberejo članek in si podčrtajo neznane besede. Razložimo neznane besede. Glasno preberemo članek.

Učenci določijo okoliščine nastanka besedila in sporočevalčev namen, povzamejo temo, ključne podatke in izdelajo miselni vzorec. Argumentirano vrednotijo zanimivost, resničnost, aktualnost, uporabnost, usreznost in učinkovitost besedila.

- Opazujejo in predstavljajo državne jezike v sosednjih državah in drugih državah EU. Opazujejo in predstavljajo status slovenščine zunaj Republike Slovenije (tudi v organih EU).

- Tiho berejo članek.
  - Določijo okoliščine nastanka in sporočevalčev namen.
  - Povzamejo temo in bistvene podatke.
  - Povzamejo zgradbene, oblikovne in jezikovne značilnosti dane vrste.
- Razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč.

ZAKLJUČNI DEL (Trajanje: 20 minut)

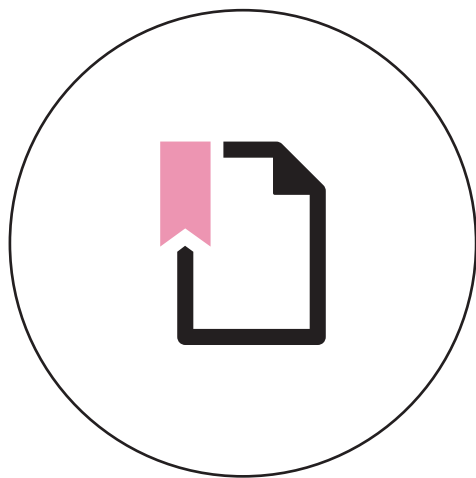
TVORBA BESEDILA (20 minut)

Sami tvorijo besedilo na temo EU v mojem vsakdanjem življenju.

- Tvorijo besedilo

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 1:

Slikovno gradivo

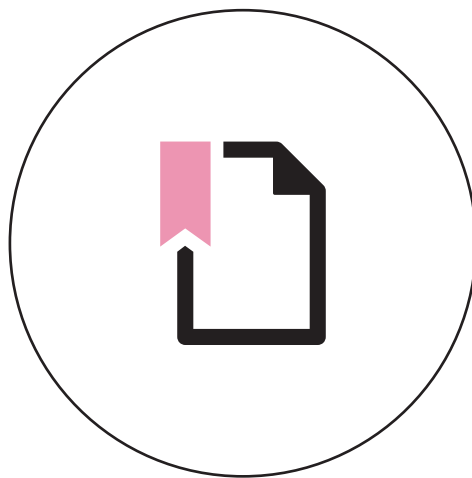
Svet EU = predstavniki skupin

Evropska komisija = učitelj

Evropski parlament = učenci

PRILOGE K UČNI URI

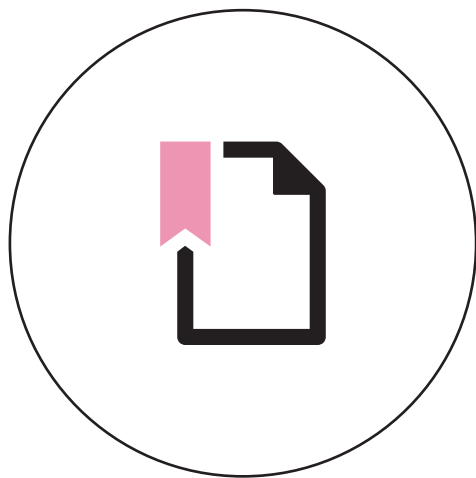

Priloga za učitelja 2:

Slikovno gradivo

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 3:

Rastriranje

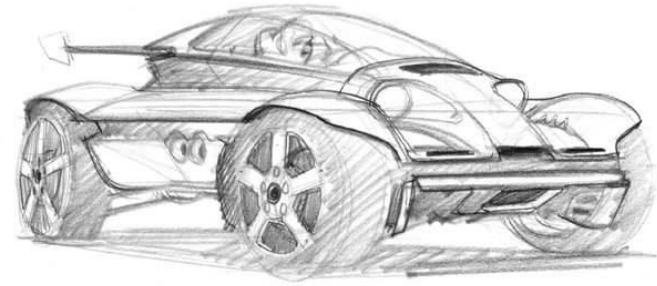
Leif

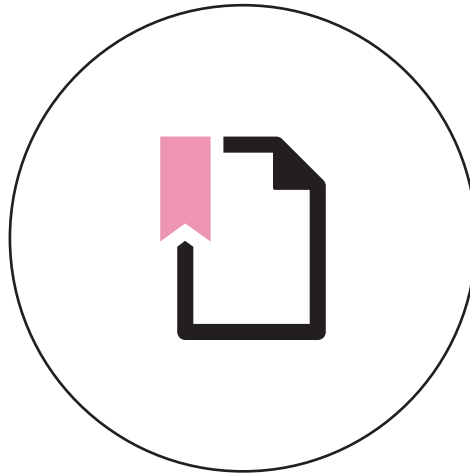

www.StudioFACA.com

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 4:

Težji članek – Evropska unija v mojem vsakdanjem življenju. (Vir: (2007).

Evropska unija v mojem vsakdanjem življenju. Eu fora, pomlad, 12.)

EVROPSKA UNIJA **SkUP@j** OD 1957

V MOJEM VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

EU se nam včasih s svojimi uradniki, komisarji, zapletenimi postopki sprejemanja zakonodaje in drugimi resnimi zadevami zdi zelo daleč. Ampak če to, kar Unija počne, pogledamo podrobneje, ugotovimo, da nas pravzaprav spremlja pri čisto vsakdanjih stvareh, od umivanja zob naprej. Eden od njenih ciljev je namreč izboljšati kakovost življenja ljudi.

Vsako jutro milijoni državljanov EU uporabljamo šampone, kreme, zobno pasto, ličila in druge kozmetične pripomočke. Zahvaljujoč evropski **prepovedi opravljanja testiranja kozmetičnih izdelkov na živalih** so ti izdelki varni za uporabo, hkrati pa zato ni bilo treba trpeti oz. umreti nobeni živali. Varnost je ključnega pomena tudi pri naših poteh v šole, službe in vrtce. **Varnostni pasovi** so v Uniji obvezna oprema v vseh vozilih, prav tako je obvezna uporaba otroških varnostnih sedežev. Od leta 1991 mora imeti vsako novo vozilo, prodano v Evropski uniji, vgrajen katalizator, ki s pomočjo drugih tehnoloških izboljšav danes omogoča, da novi avtomobili v Evropi oddajajo za 95 odstotkov manj strupenih plinov kot pred 20 leti. Kaj pa kolesarji? Če si poglobite ogledate kolesarsko čelado, boste na njej našli **oznako CE**. To pomeni, da je izdelek varen, takšni pa morajo biti vsi izdelki, ki so na prodaj v Uniji.

Evra mi je spremenil življenje. Čeprav se še nisem čisto navadil na njo. Zelo koristna in pametna stvar so tudi opozorila o škodljivosti kajenja na cigaretnih škatlicah – upam, da bo zaradi njih manj kadilcev.
Marin z Vrhnike, 17 let

Ko smo že pri vsakdanjih popotovanjih – kaj pa ceste, mostovi in železniške povezave? EU iz evropskih skladov (za socialno, kmetijsko in ribiško politiko ter razvoj regij) financira številne infrastrukturne projekte, poleg tega pa manj bogatim regijam zagotavlja milijarde evrov za izboljšanje zaposlitvenih možnosti za t. i. težje zaposljive skupine prebivalstva (brezposelni, ženske, Romi, starejši), pomoč malim in srednjevelikim podjetjem, razvoj turizma itd.

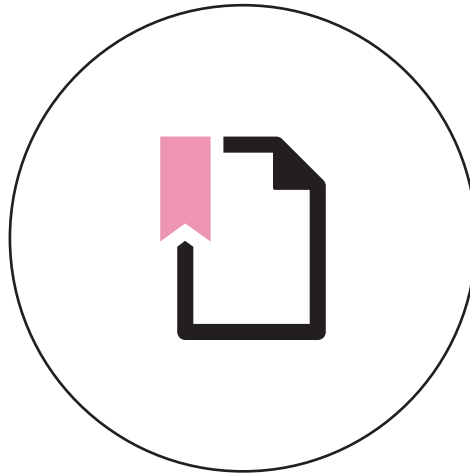
Del našega vsakdana je tudi nakupovanje - enotni trg, vedno večja uporaba evra, primerjanje cen in spletne trgovine nam ponujajo vedno več možnosti nakupovanja. EU zato veliko pozornosti namenja tako varnemu nakupovanju (zaščita pred zavajajočim oglaševanjem, spodbujanje uveljavljanja pravic potrošnikov) kot varnosti izdelkov. Uveden je bil sistem za hitro **izmenjevanje informacij o nevarnih proizvodih (RAPEX)**, kar pomeni, da so potrošniki po vsej Evropi

hitro obveščeni o nevarnih izdelkih, ti pa so tudi umaknjeni iz prodaje. Evropska komisija tedensko objavlja sezname nevarnih proizvodov, najpogosteje pa se na njih znajdejo igrače in električne naprave.

Naše trgovine so danes polne raznolikih, na vseh koncih Evrope pridelanih svežih in predelanih izdelkov. Toda ni bilo vedno tako: leta 1958 je bila zasnovana skupna kmetijska politika, ki je zagotavljala minimalno raven proizvodnje, da bi imelo evropsko prebivalstvo dovolj hrane, ter primerno plačilo tistim, katerih preživljanje je odvisno od kmetijstva. Kmetijstvo je bil eden prvih sektorjev v gospodarstvu EU, ki je imel skupno politiko, danes pa veliko pozornosti namenja zaščiti potrošnikov, varstvu okolja in dobremu počutju živali. **Poleg tega EU skrbi za svoje kulinarčne posebnosti.** Tudi pri živilih se namreč na trgu pojavljajo »ponaredki«, zato je EU oblikovala seznam kmetijskih izdelkov, ki so na ravni EU zaščiteni in se njihovo ime za podobne izdelke ne sme uporabljati. Poleg znanih sirov - fete, kamamberja, mocarele, raznih vrst belgijskega piva, olivnega olja z raznih grških otokov in drugih znanih živil je na seznamu tudi ekstradeviško oljivo olje slovenske Istre.

EU ne pozablja niti na televizijske gledalce: skrbi za to, da so vodilni športni dogodki, na primer olimpijske igre in svetovno nogometno prvenstvo, v vseh državah članicah na ogled na brezplačnih kanalih. Prav tako evropska direktiva določa, da v eni uri TV-programa oglašni ne smejo trajati več kot 12 minut.

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 5:

Prilagojen članek – Evropska unija v mojem vsakdanjem življenju (Povzeto po:
(2007). Evropska unija v mojem vsakdanjem življenju. EU fora, pomlad, 12.)

EVROPSKA UNIJA V MOJEM VSAKDANJEM ŽIVLJENJU

Evropa se nam včasih zdi zelo daleč. Ampak če bolje pogledamo, ugotovimo, da nas spremlja na vsakem koraku. Eden od njenih ciljev je namreč izboljšati kakovost življenja ljudi. Vsako jutro uporabljamo šampone, kreme in druge pripomočke. Zaradi dejavnosti Evropske unije so prepo-vedali opravljanje testiranj kozmetičnih izdelkov na živalih. Ti izdelki pa so kljub temu še vedno varni za uporabo.

Varnost je v Evropski uniji glavnega pomena. Zato so v vse avtomobile vstavili varnostne pasove, prav tako so uvedli obvezno uporabo otroških varnostnih sedežev, novi avtomobili pa morajo vsebovati naprave, ki v okolje spuščajo manj strupenih snovi. Kaj pa kolesarji? Če si ogledamo kolesarsko čelado, bomo na njej opazili znak CE. To pomeni, da je izdelek varen. Takšni morajo biti tudi ostali izdelki, ki se prodajajo v Evropski uniji.

Vpliv Evropske unije vidimo tudi v enotnem denarju – evru, možnosti nakupovanja preko spleta, primerljivejših cenah ... Poleg tega Evropska unija vlaga veliko denarja v popravilo cest, mostov in železnic. Z denarno pomočjo pomaga tudi manj bogatim območjem.

Evropska unija pa ne pozabi niti na televizijske gledalce: skrbi, da so 'glavni' športni dogodki (olimpijske igre, svetovna prvenstva ...) v državah članicah vedno brezplačno dostopni. Prav tako je določeno, da v eni uri TV-programa ne sme biti več kot 12 minut oglasov.

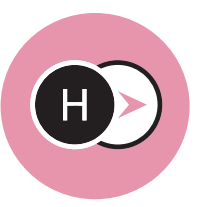

Datum:	Razred: 5.	Predviden čas: 3 šolske ure
Učna tema: EVROPSKA UNIJA	Učna enota: KAKO DELUJE EVROPSKA UNIJA?	

MEDPREDMETNO POVEZOVANJE

<p>DRUŽBA</p> 	<p>SLOVENŠČINA</p> 	<p>GOSPODINJSTVO</p>
<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo razumevanje o svojem družbenem in kulturnem okolju v času in prostoru, - razvijajo spoznavne, emocionalne, socialne sposobnosti ter spretnosti (logično in kritično mišljenje, ustvarjalnost, učinkovite strategije za reševanje vprašanj itd.), - razvijajo razumevanje o pomenu sodelovanja med ljudmi; spoznavajo oblike in načine sodelovanja, - razvijajo stališča in vrednote v okviru vzgoje za demokracijo, - razvijajo pozitiven odnos do države Slovenije, domovine in Evropske unije (EU). 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo sporazumevalno zmožnost v slovenskem jeziku, tj. zmožnost kritičnega sprejemanja in tvorjenja besedil raznih vrst, - razvijajo pripravljenost za pogovarjanje ter govorno nastopanje, - razvijajo pozitiven odnos do branja neumetnostnih besedil, - razvijajo sestavine sporazumevalne zmožnosti. 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se navajajo na zdravo in kulturno prehranjevanje in pravilno ter gospodarno uporabo živil, - se usposablajo za uporabo ustreznih gospodinskih aparatov in pripomočkov in njihovo vzdrževanje z upoštevanjem varnosti pri uporabi, - razvijajo spretnosti, delovne navade, vztrajnost in natančnost za vsakdanja opravila.
<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznajo organiziranost EU s poudarkom na demokraciji, - razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč, - razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti, - spoznajo nekatere značilnosti EU, - spoznajo koncept večinskega glasovanja, - spoznajo koncept soglasja (konsenza), - spoznajo pristojnost institucij EU v procesu odločanja. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - berejo jedilni list s preletom, - se znajdejo v jedilnem listu, - opazujejo, prepoznavajo, primerjajo in povezujejo podatke v besedilu, - povzemajo zgradbene, oblikovne in jezikovne značilnosti jedilnega lista, - iščejo dane podatke v jedilnem listu, - določijo okoliščine nastanka besedila in sporočevalčev namen, 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumejo pravilen način dela z živili, - znajo pri svojem delu uporabljati kuharske recepte, usvajajo spretnosti priprave in postrežbe hrane, - pri pripravi hrane organizirajo svoje delo po načelih higienskega minimuma, - poznajo pripomočke in aparate za obdelavo živil in pripravo hrane, - pripravljajo pogrinjke za različne priložnosti, usvajajo primerno obnašanje pri jedi.

	<ul style="list-style-type: none"> - z igro vlog prikažejo, kako bi znanje uporabili v vsakdanjem življenju, - argumentirano vrednotijo upoštevanje načel vljudnega pogovarjanja pri obeh sogovornicah, - izdelajo načrt za pisanje jedilnega lista, - samostojno sestavijo jedilni list, - opazujejo, prepoznavajo, primerjajo in povezujejo podatke v besedilu, - Razvijajo zmožnost branja z razumevanjem. 	
<i>Medpredmetni cilji</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Spoznajo, kako je Evropska unija organizirana. - Razvijajo razumevanje o svojem družbenem in kulturnem okolju v času in prostoru. - Razvijajo spoznavne, emocionalne, socialne sposobnosti ter spretnosti (logično in kritično mišljenje, ustvarjalnost, učinkovite strategije za reševanje vprašanj itd.). - Razvijajo razumevanje o pomenu sodelovanja med ljudmi; spoznava oblike in načine sodelovanja. - Razvijajo sestavine sporazumevalne zmožnosti. - Razvijajo pripravljenost za pogovarjanje ter govorno nastopanje. 	
<i>Ključne besede</i>	jedilni list, glasovanje, odločanje, tradicionalna jed	
<i>Učne oblike</i>	frontalna, individualna, delo v parih, delo v skupinah	
<i>Učne metode</i>	pogovor, razlaga, delo z besedilom, igre vlog	
<i>Pripomočki</i>	jedilni list (sestavljanka); učni list; lističi na katerih so napisane jedi značilne za določeno državo; recepti za tradicionalne sladice	
<i>Prilagoditve</i>	Prilagoditve so označene z *	
<i>Viri in literatura</i>	 <ul style="list-style-type: none"> Recept panna cotta z malinovim prelivom Recept cesarski praženec (šmorn) Recept zdrobovo pecivo s kokosom Recept jabolčni drobljenec Učni načrt družba Učni načrt slovenščina Učni načrt gospodinjstvo 	
<i>Opombe</i>	<p>Priporoča se dejavnost, ki se jo izvaja skozi vseh pet učnih sklopov. Učenci na zemljevid Evrope lepijo poleg zastave in imena države tudi vse, kar se naučijo o katerikoli članici EU.</p> <p>Učiteljem svetujemo, da se za publikacije in dodatno gradivo o EU obrnejo na Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji ali na informacijske točke Europe Direct v Mariboru, Celju, Kranju, Kopru, Novem mestu, Murski Soboti in na Ravnah na Koroškem. Več informacij o lokacijah: http://www.europedirect.si.</p>	

UVODNI DEL (Trajanje: 5 minut)

JEDILNI LIST (5 minut)

Učenci samostojno sestavijo sestavljanke (razrezan jedilni list) in povedo, katero besedilo je pred njimi

(priloga 1). V parih se pogovorijo:

Ali so že kdaj brali jedilni list?

Kje najdemo jedilne liste?

Zakaj jedilne liste potrebujemo?

Kaj vse lahko iz jedilnega lista izvemo?

Nekaj parov poroča, do kakšnih ugotovitev so prišli.

Učenci:

- Določijo okoliščine nastanka besedila in sporočevalčev namen.

OSREDNJI DEL (Trajanje: 115 minut)

JEDILNI LIST (40 minut)

Učenci povedo ali takšno besedilo beremo podrobno ali s preletom. Povedo, v čem se loči podrobno branje od branja s preletom in naštejejo nekaj besedil, ki jih beremo podrobno in nekaj takšnih, ki jih beremo s preletom.

Učenci s pomočjo jedilnega lista (priloga 1) rešujejo učni list z nalogami (priloga 2). Naloge sproti pregledujemo. Predlagamo, da učenci prvih 6 nalog rešijo samostojno, 7. nalogo pa z učiteljevo pomočjo. Ob njej se z učenci pogovorimo. Za lažjo predstavo lahko učencem pokažemo tudi fotografije tradicionalnih slovenskih jedi in se ob njih pogovorimo, iz česa so jedi narejene.

Učenci v obliki miselnega vzorca izdelajo načrt za tvorjenje jedilnega lista (katere ključne besede bi jedilni list vseboval in kaj bi pod te ključne besede zapisali) in s pomočjo načrta tvorijo jedilni list.

*Učenci samostojno sestavijo in oblikujejo jedilni list za restavracijo, katere ime si izmislijo sami.

Lahko si izmislijo imena za domišljajske jedi.

Učenci v parih odigrajo igre vlog. En učenec je natak, ki gostu prinese jedilni list (ki ga je učenec prej sam sestavil), drugi učenec pa je gost, ki na podlagi jedilnega lista naroči kosilo.

Nekaj parov zaigra prizore ostalim učencem, skupaj vrednotimo ustreznost pogovora med natakem in gostom.

SPREJEMANJE ODLOČITEV V EU (Uvod v problemsko situacijo) (5 minut)

Učencem povemo, da šola namerava prirediti dan kulinarike, katerega namen bo, doživeti novo evropsko kulinarično izkušnjo. Razred mora skupaj oblikovati en jedilnik, ki bo ustrejal vsem učencem.

Učenci:

- Berejo jedilni list s preletom.
- Se znajdejo v jedilnem listu.
- Opazujejo, prepoznavajo, primerjajo in povezujejo podatke v besedilu.
- Povzemajo zgradbene, oblikovne in jezikovne značilnosti jedilnega lista.
- Iščejo dane podatke v jedilnem listu.
- Izdelajo načrt za pisanje jedilnega lista.
- Samostojno sestavijo jedilni list.
- Z igro vlog prikažejo, kako bi znanje uporabili v vsakdanjem življenju.
- Argumentirano vrednotijo upoštevanje načel vljudnega pogovarjanja pri obeh sogovornicah.
- Spoznajo nekatere značilnosti EU.
- Spoznajo organiziranost EU s poudarkom na demokraciji.
- Spoznajo pristojnost institucij EU v procesu odločanja.

Učence spodbudimo k razmišljanju o tem, katere nove jedi bi radi poizkusili. Če imajo učenci pri naštevanju novih jedi težave, lahko povedo, katere nevsakdanje jedi so že poizkusili. Če vedo, navedejo tudi, iz katere države določena jed izvira. Vse predloge zapišemo na tablo.

Ko so predlogi zbrani, je potrebno oblikovati en jedilnik. Ker je predlogov veliko in prav tako želja, kako naj bi bil jedilnik sestavljen, učitelj predlaga, da odločitev sprejmejo tako, kot bi to storili v EU.

Namesto vseh 28 držav članic EU, Evropska komisija predlaga skupen predlog odločitve (o katerih nato razpravljata in odločata Evropski parlament in Svet).

EVROPSKA KOMISIJA PREDSTAVI PREDLOGE (5 minut)

Z učenci se dogovorimo, da bo učitelj/-ica predstavljal/-a Evropsko komisijo (izdelamo lahko oznako z napisom Evropska komisija, ki si jo pritrdimo na vidno mesto).

Učencem predstavimo jedilnike, ki smo jih sestavili, tako kot Evropska komisija predstavi predloge poslancem.

Predlagani jedilniki:

- **angleški jedilnik** (ovčji zrezek in ocvrt krompirček s korenjem in cvetačo),
- **nemški jedilnik** (pečena klobasa s krompirjem in zeljem),
- **grški jedilnik** (sveža morska riba in solata z olivami in grškim sirom),
- **italijanski jedilnik** (špageti bolognese).

KONCEPT VEČINSKEGA GLASOVANJA (25 minut)

Ker se bodo učenci, kot poslanci, morali odločiti za določen predlog, jim najprej predstavimo koncept večinskega odločanja kot načela učinkovitosti pri odločanju (tj. čim prej priti do odločitve). Pravilo večine je, da se upošteva predlog, ki dobi več kot polovico glasov. Učence spodbudimo k razmišljanju o tem, ali so se s takšnim načinom glasovanja že kdaj srečali (npr. pri izbiri razrednega predsednika, blagajnika ...).

Izvedemo glasovanje. Učenci dvigujejo roke, glede na to za kateri jedilnik so se odločili. Na tablo zapisujemo, koliko glasov je dobil določen meni in koliko učencev se je pri glasovanju vzdržalo. Na ta način smo upoštevali željo večine, nismo pa upoštevali mnenj učencev, ki se z izbranim jedilnikom ne strinjajo.

Učence nato razdelimo v skupine. Znotraj skupin učenci razpravljajo o podanih predlogih. Vsak učenec znotraj skupine se mora odločiti za en jedilnik in argumentirati, zakaj se je odločil prav za tega. Učence opozorimo, naj bodo pri izbiri jedilnika pozorni tudi na to, da je namen izbire jedilnika, doživeti novo evropsko kulinarčno izkušnjo (npr. špagete imajo priložnost jesti velikokrat, prav tako tudi klobaso, krompir in zelje, kar je zelo podobno slovenskemu kosilu ...). Na podlagi tega, kar so učenci povedali, se mora skupina odločiti za en jedilnik. Pomembno je, da se odločijo samo za en jedilnik, s katerim pa se morajo vsi strinjati. Skupine nato poročajo in utemeljijo svojo odločitev.

- Spoznajo pristojnost institucij EU v procesu odločanja.
- Spoznajo organiziranost EU s poudarkom na demokraciji.

- Spoznajo organiziranost EU s poudarkom na demokraciji.
- Razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč.
- Razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti.
- Spoznajo nekatere značilnosti EU.
- Spoznajo koncept večinskega glasovanja.

Učitelj vodi pogovor o tem, kako so se v skupini odločali. Učencem postavlja vprašanja:

Kako ste prišli do odločitve za določen jedilnik?

Ste imeli pri odločanju težave? Kakšne?

Ali ste se vsi strinjali z izbranim jedilnikom?

Kdo se ni strinjal z izbranim jedilnikom in zakaj?

Kako ste se počutili ob tem, ko vaš predlog ni bil upoštevan?

Ali je težko upoštevati želje vseh?

Ali je prav, da se ne zmenimo za želje in predloge nekaterih in upoštevamo samo predloge večine?

Kaj bi lahko naredili, da bi bili vsi člani skupine (tudi tisti, ki se z izbranim jedilnikom niso strinjali) vsaj delno zadovoljni?

KONCEPT SOGLASJA (KONSENZA) (10 minut)

Ker je odločitev lahko sprejeta, samo če se strinjajo vsi, učence spodbudimo, da preoblikujejo jedilnik na tak način, da ne bo nihče več povsem proti novemu jedilniku. Morda se ne bo povsem strinjal z novim jedilnikom, bo pa vsaj delno zadovoljen z njim (npr. z mesom, ribo, solato ...) in mu ne bo več nasprotoval.

Na ta način učitelj predstavi koncept soglasja (konsenza).

Učencem razdelimo ovojnice, v katerih so na lističih napisane jedi značilne za določeno državo (priloga 3). Na podlagi ponujenega učenci v skupinah sestavijo nov jedilnik, ki bo ustrezal vsem, še vedno pa morajo upoštevati tudi, da je namen izbire jedilnika, doživeti novo evropsko kulinarčno izkušnjo. Skupine nove jedilnike predstavijo ostalim učencem.

** Pojma večinsko glasovanje in konsenz sta uporabljena zgolj kot vodilo učitelju in ju pri razlagi ne uporabljamo, saj sta za učence 5. razreda prezahtevna.

PEKA TRADICIONALNIH SLADIC (75 minut)

Učence razdelimo v 4 skupine. Vsaka skupina pripravi sladice z enega od štirih predlaganih evropskih kulinarčnih jedilnikov. Skupine lahko ostanejo tudi enake kot pri prejšnji dejavnosti in vsaka skupina pripravi sladico z jedilnika, ki ga je izglasovala.

*Učenci lahko pripravijo tudi samo eno sladico, ki jo izglasujejo ali pa učitelj prilagodi število sladice glede na značilnosti razreda ter razpoložljivost s časom in sredstvi.

Vsaka skupina dobi recept, ki je razrezan na več delov, učenci morajo besedilo urediti v ustrezen vrstni red in ga z razumevanjem prebrati. Vsaka skupina poroča katere sestavine in pripomočke potrebuje za pripravo sladice. Z učenci preberemo recepte (priloga 4) in se pogovorimo o poteku dela.

- Spoznajo organiziranost EU s poudarkom na demokraciji.

- Spoznajo nekatere značilnosti EU.

- Razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti.

- Razvijajo sposobnost za argumentirano izražanje svojih mnenj in stališč.

- Spoznajo koncept soglasja (konsenza).

- Opazujejo, prepoznavajo, primerjajo in povezujejo podatke v besedilu.

- Razvijajo zmožnost branja z razumevanjem.

- Razumejo pravilen način dela z živili.

- Znajo pri svojem delu uporabljati kuharske recepte.

- Usvajajo spretnosti priprave in postrežbe hrane.

- Pri pripravi hrane organizirajo svoje delo po načelih higienskega minimuma.

- Poznajo pripomočke in aparate za obdelavo živil in pripravo hrane.

Pogovorimo se o varnosti pri delu. Učencem v skupinah razdelimo naloge, nato pripravijo potrebne pripomočke ter sestavine. Po končanem delu pospravijo za seboj.

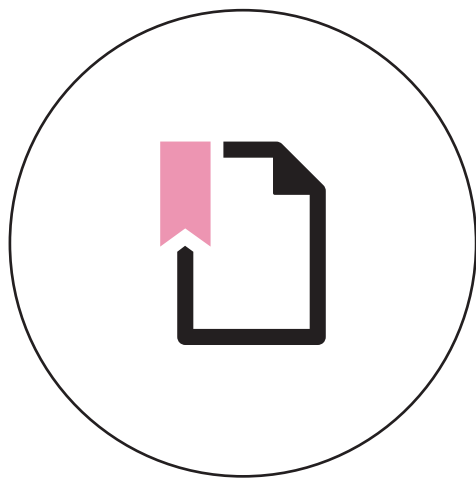
ZAKLJUČNI DEL (Trajanje: 15 minut)

ZAKLJUČEK (15 minut)

Učenci pripravijo pogrinjke in degustacijo sladic. Naloga vsake skupine je, da predstavi sladico, ki jo je pripravila (ime sladice, sestavine ki so jih uporabili, od kod sladica izvira ...) in jo postreže sošolcem.

- Pripravljajo pogrinjke za različne priložnosti.
- Usvajajo primerno obnašanje pri jedi.

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 2:

Jedilniki

---

jedilni list

Glavne jedi

Brezmesne jedi

Idrijski žlikrofi z zelenjavno omako	7,90 €
Matevž s kislim zeljem	7,30 €

Mesne jedi

Ajdovi žganci z ocvirki	8,50 €
Puran po s praženim krompirjem	9,60 €
Svinjski zrezek na olivnem olju s sirovimi štruklji	9,90 €
Kranjska klobasa z zeljem	9,80 €
Rezanci s piščancem in jurčki	8,90 €
Ribje jedi	
File brancina z blitvo in krompirjem	9,70 €

Pijače

Gosti sok 0,2 l	2,10 €
Jabolčni sok 0,2 l	2,00 €
Pomarančni sok 0,2 l	2,10 €
Coca Cola 0,2 l	2,00 €
Kava z mlekom	1,40 €
Sadni čaj z medom	1,90 €

Predjedi

Slovenski narezek	7,00 €
Pršut z olivami	7,00 €
Hobotnica v solati	8,50 €
Sirova plošča	6,50 €

Juhe

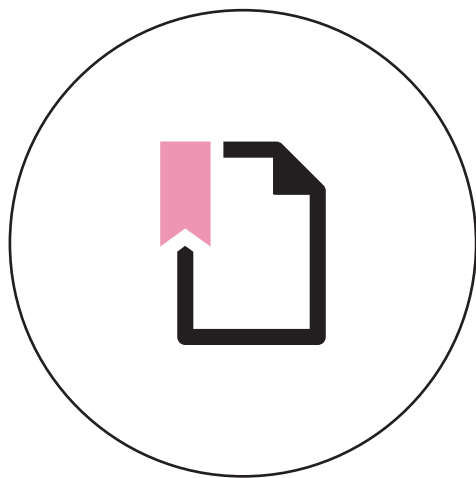
Goveja juha	2,50 €
Gobova juha	3,00 €
Zelenjavna juha	2,80 €
Jota	4,70 €
Bograč	4,70 €

Solate

Zeljna solata s fižolom	1,30 €
Mešana solata	1,50 €

Sladice

Kremna rezina	3,70 €
Jabolčni zavitek	3,20 €
Prekmurska gibanica	3,50 €

PRILOGE K UČNI URI

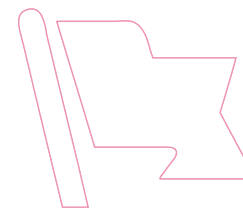
Priloga za učitelja 3:

Delovni list

DELOVNI LIST : *Evropska unija*

S pomočjo jedilnega lista reši naloge.

1. Izpiši ključne besede, ki jih najdeš v jedilnem listu.

2. Ali v restavraciji ponujajo več glavnih jedi ali več juh?

3. Katera jed, ki jo ponujajo v restavraciji, je najcenejša in katera najdražja?

4. So spodnje povedi pravilne ali napačne? Obkroži drži, če je poved pravilna in ne drži, če je poved napačna.

a) Zeljna solata s fižolom je cenejša od mešane solate.

drži/ne drži

b) Goveja juha je 0,50 € cenejša od gobove juhe.

drži/ne drži

c) Prekmurska gibanica je najdražja solata.

drži/ne drži

č) Izbiraš lahko med petimi različnimi predjedmi.

drži/ne drži

d) Mesne jedi so dražje od brezmesnih.

drži/ne drži

e) 0,3 l jabolčnega soka stane 3 €.

drži/ne drži

5. Katere jedi in pijače z jedilnika bi izbral/izbrala, če bi šel/šla na kosilo v to restavracijo?

Izračunaj, koliko bi te kosilo stalo.

6. Bi v ta jedilni list želel/želela vključil še katero jed? Če bi, napiši katero.

7. a) Kaj misliš, kaj pomeni, da je neka jed tradicionalna?

b) V jedilniku se skrivajo nekatere tradicionalne slovenske jedi. Jih prepoznaš? Naštej jih.

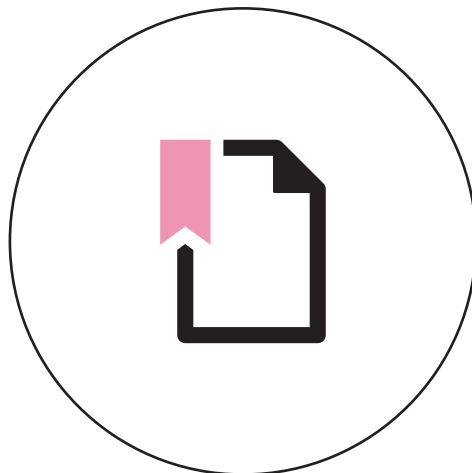
c) V katerem delu Slovenije je jota pogosta jed?

č) Napiši, iz katerih sestavin je jota narejena.

d) Katera jed z jedilnika je na sliki?

e) Tudi druge države članice EU imajo svoje tradicionalne jedi. EU je oblikovala seznam tradicionalnih jedi in izdelkov, na katerem je 880 jedi in izdelkov iz vseh držav članic EU. Na njem so tudi štirje slovenski izdelki, to so: olivno olje iz slovenske Istre, belokranjska pogača, idrijski žlikrofi in prekmurska gibanica. Katere izmed teh štirih jedi najdeš na jedilnem listu?

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 4:

Lističi na katerih so napisane jedi značilne za določeno državo.

(Razrežemo in damo v ovojnico.)

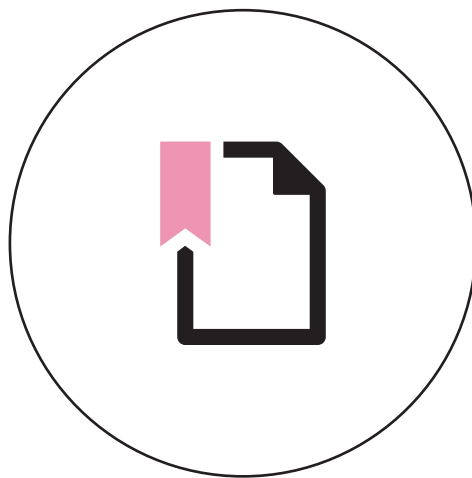
ANGLEŠKI JEDILNIK	ovčji zrezek	ocvrt krompirček
korenje in cvetača	pita z mletim mesom	jajca na oko in pražena slanina
klobasa	krvavice	cvetača s sirom
riba v testu	grahova kaša	krompir v pečici
ovčja obara	pire krompir	jabolčni drobljenec

NEMŠKI JEDILNIK	pečena klobasa	pečen krompir
krompirjeva juha	carski praženec	rdeče zelje
slane svinjske krače	mesne kroglice	kruhovi cmoki
prekajena svinjina	kislo zelje	jabolčni pire
pečena raca	pečenica	krompirjeva solata

GRŠKI JEDILNIK	sveža morska riba	solata z olivami in grškim sirom
zelenjava z žara	sardele	musaka iz jajčevcev
paradižnikova solata	piščanec po mediteransko	rižota z morskimi sadeži
grški piščančji ražnjiči	umešana jajca z meto in feta sirom	grška omleta
pečen grški sir	špinačna pita	goveji zrezek z zelišči

ITALIJANSKI JEDILNIK	špageti z bolonjsko omako	mesna lazanja
piščanec v paradižnikovi omaki	bolonjska omaka	pica s šparglji in artičokami
njoki	špageti carbonara	panna cotta
ocvrte riževe kroglice mletim mesom	pita iz bučk	špinačni rezanci
bučkine palačinke	kaneloni s špinačo	pečen krompir s česnom in rožmarinom

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 3:

Recept za pripravo tradicionalnih sladic

Priloga za učitelja :

RECEPT

Jabolčni drobljenec - crumble (angleška tradicionalna sladica)

Sestavine (za 12 oseb):

50 g zmečkanega masla ali margarine

100 g moka

50 g ovsenih kosmičev

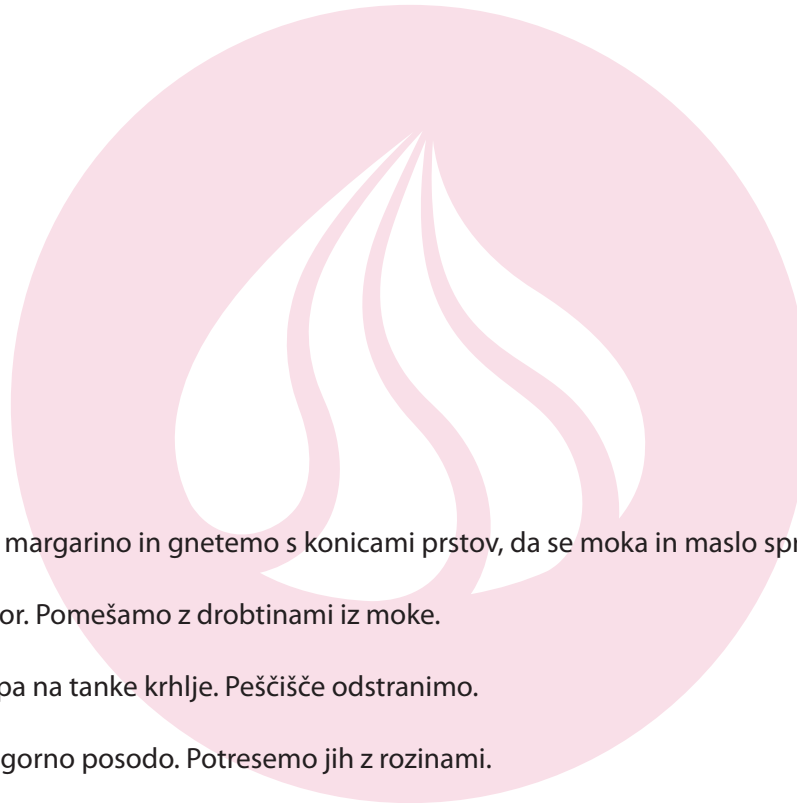
25 g sladkorja

2 jabolki

50 g rozin

Priprava:

1. Moko damo v skledo. Na vrh damo maslo ali margarino in gnetemo s konicami prstov, da se moka in maslo sprimeta v drobtine (kot da smo nadrobili kruh).
2. V ponvi prepražimo ovsene kosmiče in sladkor. Pomešamo z drobtinami iz moka.
3. Jabolki olupimo in narežemo na četrtine, te pa na tanke krlje. Peščišče odstranimo.
4. Jabolčne rezine zložimo v pomaščeno nepregorno posodo. Potresemo jih z rozinami.
5. Na vrh natresemo drobtine iz kosmičev, sladkorja, masla in moka.
6. Pečico segrejemo na 190 stopinj. Damo v pečico in pečemo od 25 do 30 minut, da se jabolka zmeččajo, drobtine pa zlato zapečejo.

Priloga za učitelja :

RECEPT

Cesarski praženec (nemška tradicionalna sladica)

Sestavine (za 12 oseb):

9 jajc

1,5 l mleka

6 žličk sladkorja

3 ščepe soli

1050 g moko

3 pesti rozin

1 dl mineralne vode

90 g masla

6 žlic sladkorja v prahu za posip.

Priprava:

1. Jajca ubijemo in ločimo beljake od rumenjakov. Beljake damo v svojo posodo rumenjake pa v svojo.
2. V skledo z rumenjaki zlijemo mleko in mineralno vodo ter dodamo sladkor in sol. Vse sestavine z metlico dobro premešamo.
3. Nato med počasnim mešanjem previdno vsipamo moko. Mešamo toliko časa, da nastane gladka zmes brez grudic.
4. V zmes dodamo rozine in še enkrat premešamo.
5. Iz beljakov z električnim mešalnikom stepemo čvrst sneg. Postopoma in počasi sneg vmešavamo v maso z rozinami.
6. Ko je ves sneg vmešan v maso, na kuhalnik pristavimo ponev.
7. V ponvi stopimo maslo in vanjo previdno vlijemo zmes.
8. Pečemo na srednji temperaturi toliko časa, da se spodnja stran zapeče. Nato s kuhalnico palačinko previdno obrnemo in z vilicami ali kuhalnico raztrgamo.
9. Koščke previdno obračamo. Pečemo toliko časa, da se zlatorumeno zapečejo z vseh strani.
10. Cesarski praženec posujemo s sladkorjem v prahu in serviramo.

Priloga za učitelja :

RECEPT

Zdrobovo pecivo s kokosom (grška tradicionalna sladica)

Sestavine (za 12 oseb):

4 jajca

150 g razmehčanega masla

150 g sladkorja

četrtno žličke soli

200 ml mlačnega mleka

pol žličke sode bikarbone

tri četrtine žličke pecilnega praška

80 g kokosove moke

250 g moke

120 g pšeničnega zdroba

1 žlica masla za namastitev pekača

3 žlice kokosove moke za posip biskvita

Sadni sok za polivko

Priprava:

1. Pečico vključimo in nastavimo na 170 stopinj Celzija, da se ogreje.
2. Globok pravokoten pekač namastimo z maslom in rahlo potrosimo z moko. Odvečno moko odstranimo iz pekača.
3. Jajca ubijemo in v dve skledi ločimo rumenjake in beljake.
4. Beljake z električnim mešalnikom stepamo najprej pri manjši hitrosti, nato pa hitrost povečamo in beljake stepemo v čvrst sneg.
5. Zmehčano maslo, sladkor in sol kremasto umešamo. V masleno zmes med nenehnim mešanjem vmešamo rumenjake.
6. Nato dodamo mleko, sodo bikarbono, pecilni prašek, kokosovo moko, moko in zdrob. Vse skupaj na nizki hitrosti mešamo toliko časa, da dobimo enotno testo.
7. V testo s kuhalnico nežno in počasi vmešamo polovico beljakovega snega. Na koncu vmešamo še drugo polovico beljakovega snega.
8. S testom napolnimo pripravljen pekač. Testo v ogreti pečici pečemo od 50 do 60 minut
9. Biskvit je pečen, ko na zobotrebču, ki ga zapičimo v testo, ne ostane nobenih sledi, ko ga izvlečemo.
10. Pekač s pečenim biskvitom vzamemo iz pečice in pustimo, da se biskvit ohladi.
11. Ohlajen biskvit na več mestih prebodemo in prelijemo s sadnim sokom, da se navlaži. Po vrhu biskvita potrosimo kokos.
12. Biskvit razrežemo na manjše koščke in serviramo.

Priloga za učitelja :

RECEPT

Panna cotta z malinovim prelivom (italijanska tradicionalna sladica)

Sestavine (za 12 oseb):

Sestavine (za 12 oseb):

15 dl sladke smetane

3 dl mleka

300 g sladkorja

3 vaniljeve stroke

3 vrečke želatine v lističih

Preliv:

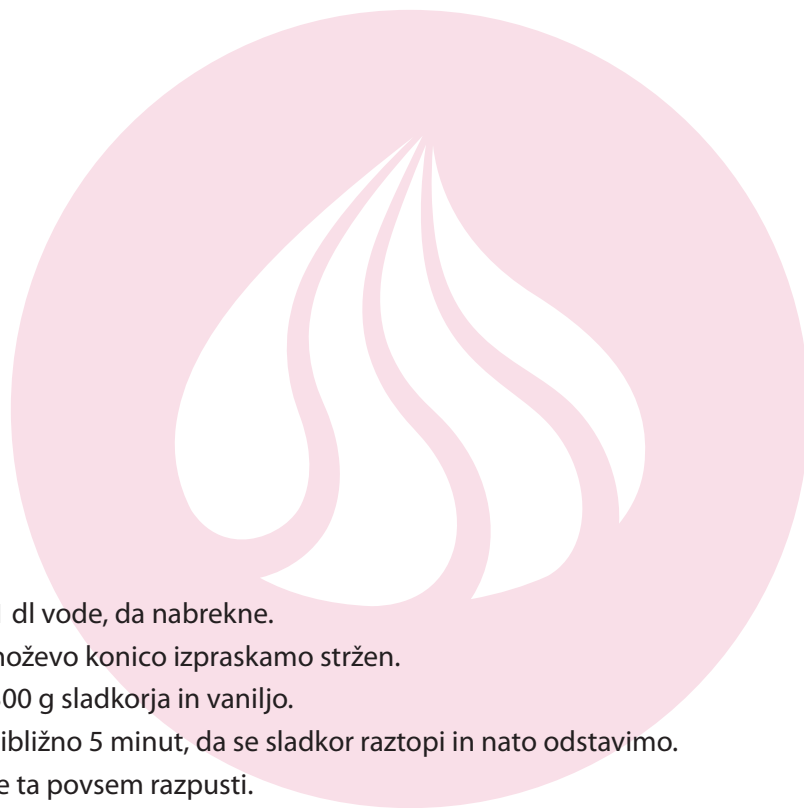
750 g malin (lahko zmrznjenih)

3 limete

150 g sladkorja

Priprava:

1. Želatino za 10 minut namočimo v približno 1 dl vode, da nabrekne.
2. Vaniljeve stroke podolžno razpolovimo in z nožev konico izpraskamo stržen.
3. V posodo nalijemo sladko smetano, mleko, 300 g sladkorja in vaniljo.
4. Vse sestavine na zmernem ognju kuhamo približno 5 minut, da se sladkor raztopi in nato odstavimo.
5. Dodamo ožeto želatino in mešamo, dokler se ta povsem razpusti.
6. Skodelice, v katere bomo nalili zmes, splaknemo s hladno vodo in napolnimo s pripravljeno zmesjo.
7. Polne skodelice prekrijemo s prozorno folijo in za 1 do 2 uri damo v hladilnik, da se želatina strdi.
8. Maline stresemo v kozico, jih prelijemo s sokom limet in potresemo s 150 g sladkorja.
9. Kozico postavimo na štedilnik in maline na hitro pokuhamo, da izločijo malo soka, vendar ne razpadejo.
10. Ohlajeno strjenko zvrnemo na krožnik in prelijemo z malinovim prelivom.

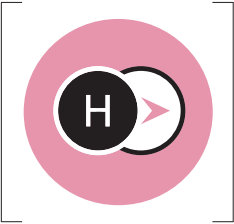

<i>Datum:</i>	<i>Razred:</i> 5.	<i>Predviden čas:</i> 3 šolske ure
<i>Učna tema:</i> EVROPSKA UNIJA	<i>Učna enota:</i> ZA KOGA JE EVROPSKA UNIJA?	

MEDPREDMETNO POVEZOVANJE

<p>DRUŽBA</p> 	<p>NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA</p> 	<p>SLOVENŠČINA</p>
<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poglobljajo razumevanje o svojem družbenem, kulturnem in naravnem okolju v času in prostoru, - poglobljajo zavedanje o interakciji, soodvisnosti kulturnih in družbenih, procesov in pojavov, - razvijajo pozitiven odnos do države Slovenije in Evropske unije (EU), - razvijajo razumevanje o pomenu sodelovanja med ljudmi. 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblikujejo pozitiven odnos do narave ter kritičen odnos do onesnaževanja narave. 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo sporazumevalno zmožnost, razvijajo pripravljenost za pogovarjanje ter govorno nastopanje, - povzamejo temo, ključne besede in bistvene podatke, tvorijo (to je govorno nastopajo in pišejo) čim bolj ustrezno, razumljivo in jezikovno pravilno, - se navajajo tvoriti čim bolj ustrezno, razumljivo in jezikovno pravilno enogovorno besedilo (pismo).
<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razumejo, da kot posamezniki soodgovorno vplivajo na razvoj skupnosti, - utrdijo, kako je organizirana EU, - spoznajo pravice Slovencev kot državljanov EU, - spoznajo pomen povezanosti državljanov EU: gospodarsko in politično, - spoznavajo vpliv EU v vsakdanjem življenju. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utemeljijo pomen trajnostnega razvoja, pojasnijo posledice onesnaževanja, - predlagajo možne rešitve za čistejše okolje, - vrednotijo ravnanje oz. odnos ljudi do onesnaževanja narave in ob tem razložijo, kaj pomeni odgovoren odnos do okolja. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izdelajo plakat, - govorno nastopajo, - med govornim nastopanjem in med pogovorom z učiteljem govorijo čim bolj knjižno, - tvorijo enogovorno besedilo (pismo).

<i>Medpredmetni cilji</i>	Učenci spoznavajo vpliv EU v vsakdanjem življenju; razvijajo spretnosti sodelovanja; razvijajo pozitiven odnos do EU; razvijajo spoznavne, emocionalne, socialne sposobnosti ter spretnosti (logično in kritično mišljenje, ustvarjalnost, učinkovite strategije za reševanje vprašanj itd.). (DRU, NIT, SLO)
<i>Ključne besede</i>	EU v vsakdanjem življenju, onesnaževanje, trajnostni razvoj, državni jezik
<i>Učne oblike</i>	frontalna, individualna, delo v skupinah
<i>Učne metode</i>	pogovor, razlaga, poslušanje, delo z besedilom, delo z avdio-video gradivom
<i>Pripomočki</i>	računalnik, projektor, plakati, priloga 1 in 2
<i>Prilagoditve</i>	prilagoditve so označene z *
<i>Viri in literatura</i>	 <p>Europa.eu. (2013). Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije Europa.eu. (2010). Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije Evropska unija Izobraževanje Krajc, G., Prebilič, V., Rebernik, D., Zupančič, J., Razpotnik, J., Najrajter, D. idr. (2010). EU v šoli: priročnik za učitelje z delovnimi listi. Ljubljana: Rokus Klett. Učni načrt glasbena vzgoja Učni načrt družba Učni načrt naravoslovje in tehnika Učni načrt slovenščina Živim EU – evropska številka za klic v sili</p>
<i>Opombe</i>	<p>Priporoča se dejavnost, ki se jo izvaja skozi vseh pet učnih sklopov. Učenci na plakat Evrope lepijo poleg zastave in imena države tudi vse, kar se naučijo o katerikoli članici EU.</p> <p>Učiteljem svetujemo, da se za publikacije in dodatno gradivo o EU obrnejo na Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji ali na informacijske točke Europe Direct v Mariboru, Celju, Kranju, Kopru, Novem mestu, Murski Soboti in na Ravnah na Koroškem. Več informacij o lokacijah: http://www.europedirect.si/.</p>

PREDURA

PRIPRAVA NA URO

Učencem nekaj dni pred izvedbo ure naročimo, naj opazujejo in si zabeležijo, kako se članstvo v EU odraža v vsakdanjem življenju. Učence usmerimo, na kaj naj bodo pozorni pri opazovanju (na primer na embalažo prehranskih izdelkov, na razne ustanove, prevozna sredstva, embalažo gospodinjskih aparatov ...).

UVODNI DEL (Trajanje: 10 minut)

OPAŽANJA O EU V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU (10 minut)

Učence razdelimo v 5 skupin. V skupini naj se pogovorijo, kje v vsakdanjem življenju so opazili vpliv EU. Pomagamo jim tako, da navedemo področja vsakdanjega življenja, kjer lahko opazimo vplive EU (delo in izobraževanje, okolje, potrošnja, varnost in zdravje ter potovanje).

* (To dejavnost lahko izkoristim tudi za utrjevanje znanja o odločanju v EU, tako da učenci svojega predstavnika izberejo na podlagi posameznega tipa glasovanja.)

Predstavniki skupin ugotovitve kratko predstavijo in zapišejo na tablo (2–4 alineje).

Učenci:

- Spoznavajo vpliv EU v vsakdanjem življenju.
- Ponovijo, kako je organizirana EU.

OSREDNJI DEL (Trajanje: 80 minut)

PODROČJA VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA (65 minut)

Učenci delajo v skupinah. Vsaka skupina dobi list s problemskimi situacijami in vprašanji, ki se navezujejo na določeno področje vsakdanjega življenja (*priloga 1*). Učencem naročimo, naj v skupinah na glas preberejo vprašanja in skušajo nanje odgovoriti kolikor znajo. Ko to storijo, učencem razdelimo učno gradivo (*priloga 2*), s katerim si lahko pomagajo pri odgovarjanju na vprašanja. Učenci nato na osnovi novih spoznanj izdelajo plakat in pripravijo predstavitev svoje teme. Pred izdelavo plakatov ponovimo pravila za pripravo ustreznega plakata in dobre predstavitve. Vsaka skupina sošolcem predstavi svojo temo. Zadnjo predstavitev ima skupina, katere tema se navezuje na okolje, saj bomo v zaključnem delu govorili o onesnaževanju okolja.

Učenci:

- Spoznavajo vpliv EU v vsakdanjem življenju.
- Spoznajo nekaj pravic Slovencev kot državljanov EU.
- Spoznajo pomen povezanosti državljanov EU.
- Izdelajo plakat.
- Govorno nastopajo.
- Med govornim nastopanjem in med pogovorom z učiteljem govorijo čim bolj knjižno.

Dodatno: Vsakemu učencu v skupini določimo zadolžitev.

- Zapisovalec (na plakat zapisuje bistvene podatke za predstavitev).
- Bralec (bere gradivo).
- Poročevalec 1 (ob plakatu predstavi temo ostalim sošolcem).
- Poročevalec 2 (ob plakatu predstavi temo ostalim sošolcem).
- Oblikovalec (skrbi za obliko in zgled plakata in pomaga zapisovalcu).
- Redar (nadzoruje delo skupine in skrbi, da vsak v skupini opravlja svojo nalogo).

NARAVOSLOVJE (15 minut)

Učence pozovemo, naj naštejejo nekaj primerov, kako in s čim človek onesnažuje naravo. Skupaj vrednotimo odnos ljudi do onesnaževanja narave in razložimo, kaj pomeni odgovoren odnos do okolja. Za podane primer poiščemo rešitve, s katerimi bi lahko zmanjšali onesnaževanje. Da bi EU zmanjšala onesnaževanje, je uvedla stroga merila in omejitve glede onesnaževanja narave. EU se zavzema tudi za skrb za trajnostni razvoj. Z učenci si ogledamo video posnetek o onesnaževanju okolja, ki prikazuje primere dobre prakse. Pogovorimo se o posnetku, ki smo si ga ogledali in utemeljimo pomen trajnostnega razvoja.

Video posnetek

- Utemeljijo pomen trajnostnega razvoja.
- Pojasnijo posledice onesnaževanja.
- Predlagajo možne rešitve za čistejše okolje.
- Vrednotijo ravnanje oz. odnos ljudi do onesnaževanja narave in ob tem razložijo, kaj pomeni odgovoren odnos do okolja.

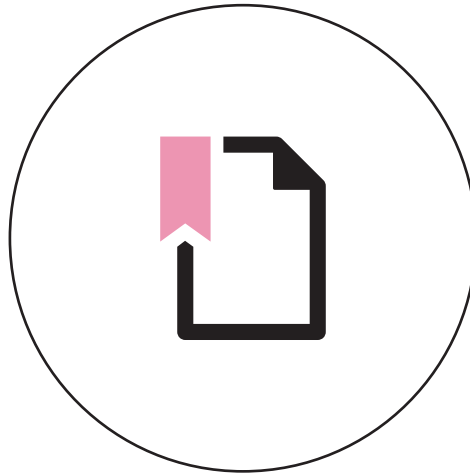

ZAKLJUČNI DEL (Trajanje: 45 minut)

PISMO POSLANCU

Vsak učenec napiše pismo (v skladu s pravili, ki veljajo za to besedilno vrsto in splošnimi pravopisnimi pravili) izbranemu slovenskemu poslancu v Evropskem parlamentu, v katerem poda vizijo EU po svoji meri in/ali konkretne predloge za spremembe v lokalnem okolju, za katere naj bi se izbrani poslanec zavzel. Preberemo nekaj pisem, ki so jih napisali učenci.

- Tvorijo čim bolj ustrezno, razumljivo in jezikovno pravilno enogovorno besedilo (pismo).

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 1:

Vprašanja

Skupina 1
VPRAŠANJA

Kmalu bo prišel čas, ko se boste morali odločiti, kateri poklic bi radi opravljali. Veliko mladih ljudi odhaja v tujino.

- a) Ali si lahko za šolanje izberete tudi katero izmed šol v tujini?
- b) Ali lahko po končanem šolanju opravljate svoj poklic tudi v kateri drugi državi?
- c) Ali ste že slišali za projekt Comenius? Ali mogoče kakšen podoben projekt izvajate tudi na vaši šoli?

Skupina 2
VPRAŠANJA

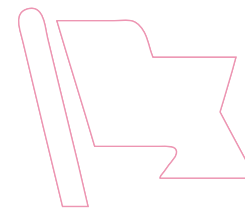

Z družino ste se odpravili v eno izmed držav članic EU, in ker nesreča nikoli ne počiva, se vaš prijatelj pri raziskovanju novih krajev ponesreči.

- a) Pogovorite se, kaj boste storili.
- b) Koga boste poklicali? Na katero številko se obrnete v takšnih situacijah?
- c) Ali lahko prijatelja odpeljete k zdravniku?
- č) Kaj morate narediti preden se odpravite na potovanje, da boste lahko brezplačno obiskali zdravnika?

Skupina 3 VPRAŠANJA

Z avtomobilom se odpravljate na potovanje iz Slovenije v Francijo. Na zemljevidu si oglejte, preko katerih držav boste potovali in kolikokrat boste prečkali državno mejo.

- Kateri dokument potrebujete za to potovanje?
- Ali vam bodo pri prehodu v drugo državo dokumente pregledali?

Varno ste prispeli v Francijo in ker nesreča nikoli ne počiva, vam pri sprehodu po Parizu ukradejo osebne dokumente.

- Na koga se lahko obrnete?

Skupina 4
VPRAŠANJA

Odpravili ste se v trgovino. Odločili ste se, da boste kupili nekaj hrane za pripravo kosila, oreščke za priboljšek po kosilu in igračo za mlajšo sestrico, ki praznuje rojstni dan.

a) Kako boste preverili, da je bila hrana pridelana na območju Evropske unije? Zakaj je to pomembno?

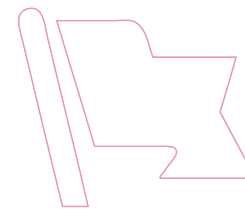
b) Na polici v trgovini je veliko igrač. Ker želite za sestrico le najboljše, ji želite kupiti kakovostno igračo.

Po čem boste prepoznali, da je igrača kakovostna?

c) Sestrici ste kupili avtomobilček z daljinskim upravljalnikom. Ko ste ga želeli preizkusiti, ste ugotovili, da ne deluje. Kaj lahko storite?

Skupina 5
VPRAŠANJA

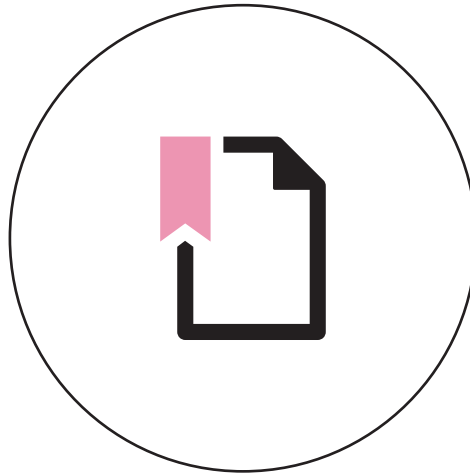

Ljudje s svojim neodgovornim ravnanjem onesnažujemo okolje. Z avtomobili, tovarnami in odpadki onesnažujemo zrak, vodo in tla. Onesnaževanje okolja pa slabo vpliva na naše življenje in zdravje in na življenje drugih živih bitij na tem planetu.

- a) V skupini se pogovorite, kaj bi lahko vi naredili za čistejše okolje in za zmanjšanje onesnaževanja.
- b) Kaj pomenita spodnja znaka in kakšen je njun namen? Ste ju že kje videli?

- c) Kaj predlagate Evropski uniji, kako naj se zavzema za čistejše okolje in zmanjšanje onesnaževanja.

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 2:

Delo in izobraževanje v EU

---

1. DELO IN IZOBRAŽEVANJE V EVROPSKI UNIJI

Evropska unija želi prispevati k razvoju kvalitetnega izobraževanja v evropskem prostoru. To dosega s spodbujanjem sodelovanja v izobraževanju, poklicnem usposabljanju in v programih z mladino.

Evropska unija in izobraževanje

Ko je Slovenija postala članica Evropske unije, so se nam povečale možnosti za študij v državah članicah, saj se lahko državljani Evropske unije izobražujemo v vseh njenih članicah pod enakimi pogoji kot njeni državljani.

Sodelovanje med državami članicami poteka v okviru štirih programov: Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Gruntvig. Poteka pa tudi v drugih oblikah aktivnosti in pobud, kot so izmenjave učiteljev, učencev, dijakov, študentov, prostovoljcev in mladih, izobraževanje odraslih, jezikovno izobraževanje itd.

Evropska unija financira tudi projekt Comenius, namenjen osnovnim šolam. Pri tem projektu se povežejo šole iz različnih držav članic Evropske unije. Izmenjujejo si izkušnje, sodelujejo v skupnih projektih, lahko pa pride tudi do izmenjave učencev ali učiteljev.

Evropska unija in delo

Evropska unija nam omogoča prost prehod oseb, blaga, denarja in storitev po vseh državah članicah. Pravica do prostega gibanja po državah članicah Evropske unije zadeva delavce, študente in nasploh vse državljane Evropske unije.

Tako imamo prost dostop do trga dela in se lahko zaposlimo v kateri koli državi članici. Kar je za nas dobro, saj nam Evropska unija ponuja številčnejša in bolj raznolika dela.

Slovenska podjetja lahko svoje storitve opravljajo tudi v drugih državah Evropske unije.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **DELO IN IZOBRAŽEVANJE V EVROPSKI UNIJI**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kaj nam Evropska unija nudi na področju izobraževanja
- in kaj na področju dela.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali.

Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

2. VARNOST IN ZDRAVJE V EVROPSKI UNIJI

Evropska kartica zdravstvenega zavarovanja

Če se med potovanjem po drugi državi, ki je članica Evropske unije, poškodujemo ali nenadoma zbolimo, tako da moramo obiskati zdravnika, nam ni treba prekiniti potovanja in se vrniti domov na zdravljenje. Zdravstveno zavarovane osebe iz Slovenije lahko v državah članicah Evropske unije zdravstvene storitve uveljavljajo z evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja. Imetniki kartice imajo v teh državah pravico do nujnih zdravstvenih storitev (obisk zdravnika, oskrba v bolnišnici, izdaja zdravila ...).

Posebni predpisi o čezmejnem zdravstvenem varstvu določajo:

Pravico do povračila dela stroškov ali vseh nastalih stroškov za kakršnokoli zdravljenje v drugi državi Evropske unije, do katerega bi bili državljani upravičeni v državi v kateri bivajo.

Dostop do informacij v zvezi s kakovostjo in varnostjo oskrbe.

Možnost nakupa zdravil na recept tudi v tujini.

Nacionalne kontaktne točke

Da bi ljudje lažje in hitreje prišli do potrebnih informacij v zvezi z zdravstvom, so v državah članicah ustanovili nacionalne kontaktne točke. V njih se lahko pozanimamo o tem, katere zdravstvene storitve nam nudijo v določeni državi članici in kako kakovostno je zdravljenje v neki državi.

Enotna številka za klic v sili

Za večjo varnost vseh, pa je Evropska unija uvedla tudi enotno številko za klic v sili, in sicer **112**. Nanjo je kjer koli v Evropski uniji mogoče klicati s fiksnih in prenosnih telefonov. Na voljo je 24 ur na dan in klicatelju omogoča stik s službo prve pomoči, ki jo potrebuje (lokalna policija, gasilci, nujna medicinska pomoč).

Cilji Evropske unije na področju zdravstva so:

- preprečevanje bolezni,
- izboljšanje zaščite državljanov pred tveganji za zdravje,
- zbiranje in širjenje znanja na področju zdravja,
- spodbujanje zdravega življenjskega sloga,
- zaščita ljudi pred nevarnostmi za zdravje.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **VARNOST IN ZDRAVJE V EVROPSKI UNIJI**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kaj storiti, preden gremo na potovanje, da bomo imeli v primeru nezgode veljavno zdravstveno zavarovanje;
- na katero številko pokličemo v primeru nezgode v tujini.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali.

Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

3. EVROPSKA UNIJA IN PREČKANJE DRŽAVNE MEJE

Vsi državljani Slovenije smo ob vstopu naše države v Evropsko unijo postali tudi državljani Evropske unije. To državljanstvo ne nadomešča slovenskega, temveč ga dopolnjuje. S tem smo dobili tudi nove pravice, medtem ko so naše dolžnosti ostale enake.

Prečkanje državne meje

Državljanom Evropske unije ob prehodu meje med državami schengenskega območja (državami, ki so prav tako članice Evropske unije) ni treba pokazati osebne izkaznice ali potnega lista. Schengenska meja zagotavlja prosto gibanje ljudi brez mejnega nadzora. Potovanje brez mejnih kontrol ne pomeni, da ne potrebujete osebne dokumenta – še vedno morate imeti s seboj uradni osebni dokument (potni list ali osebno izkaznico), s katerim lahko po potrebi dokažete svojo identiteto.

Po državah Evropske unije lahko potujejo tudi naši hišni ljubljenci, ki pa morajo imeti veljaven potni list za živali.

Ste izgubili potni list oziroma so vam ga ukradli? Ali ste med potovanjem ugotovili, da vam je potekla veljavnost potnega lista? Če ste v Evropski uniji, se najprej obrnite na konzulat ali veleposlaništvo katere koli države članice Evropske unije, ki vam bo pomagal.

Državljanom držav zunaj Evropske unije, ki želijo vstopiti v Evropsko unijo in potovati po njenih državah, morajo imeti potni list in vizum. Za vizum zaprosijo na **konzlatu ali veleposlaništvu države**, v katero nameravajo.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **EVROPSKA UNIJA IN PREČKANJE DRŽAVNE MEJE.**

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kaj potrebujejo za prečkanje državne meje in kaj je schengensko območje;
- kaj narediti, če v državi Evropske unije ostanete brez osebnega dokumenta.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali. Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

4. EVROPSKA UNIJA IN POTROŠNJA

Evropska unija potrošnikom zagotavlja visoko stopnjo varstva. Uvedla je različne zaščitne ukrepe za igrače, električne aparate, kozmetiko, zdravila, stroje ...

Ustanovljena je Evropska mreža centrov za varstvo potrošnikov, ki se ukvarja s pritožbami potrošnikov. Na primer, če kupimo izdelek, ki ni enakega videza, oziroma ne deluje enako kot je bilo oglaševano, ga lahko zamenjamo. To velja tudi, če kupimo pokvarjeno blago. Proizvajalec nam mora vrniti denar ali dati nov izdelek, če smo se s pokvarjenim izdelkom poškodovali ali smo z njim poškodovali svojo lastnino.

Evropska unija ceni svojo bogato kulinarično dediščino in spodbuja zavedanje potrošnikov o kakovosti hrane.

Prav tako tudi ščiti ekološko kmetovanje in kakovostne proizvode.

Potrošnikom jamči, da živila ustrezajo danim pravilom.

Ta oznaka označuje živila, ki so pridelana v skladu s pravili Evropske unije.

Poleg znaka mora biti navedeno tudi, kje je bil izdelek pridelan

(v Evropski uniji ali izven Evropske unije).

Gre za ekološko pridelano hrano in kupcem zagotavlja zdrav in varen proizvod.

Oznaka CE je kratica, ki označuje "Evropsko skladnost". Najdemo jo na različnih proizvodih, ki izpolnjujejo zahteve za varnost, zdravje in varovanje okolja, ki jih določajo evropski standardi. To pomeni, da je proizvod kakovosten.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **EVROPSKA UNIJA IN POTROŠNJA**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kako Evropska unija zagotavlja varnost potrošnikov in kaj lahko kupec stori, če kupljeno blago ni takšno, kot bi moralo biti;
- kako so označena živila, ki so narejena v skladu z evropskimi pravili;
- kako je označen proizvod za katerega Evropska unija zagotavlja kakovost.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali. Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepите kakšno sliko.

5. EVROPSKA UNIJA IN SKRB ZA OKOLJE

Kako lahko sami poskrbimo za čistejše okolje?

Vsi prebivalci Zemlje se moramo truditi, da naravo ohranimo čisto. Vsak posameznik lahko že z majhnimi, na videz nepomembnimi dejanji, pomembno pripomore k čistejšemu okolju.

Povedali ste že kar nekaj dobrih predlogov, kako lahko sami skrbite za okolje. Kaj pa še lahko storite, da boste pripomogli k čistejšemu okolju:

- Varčujte z energijo, tako da ugašate luči, računalnik in televizijo, ko jih ne potrebujete.
- Varčujte z vodo, raje se tuširajte kot kopajte v kadi. Med umivanjem zob zaprite vodo.
- Če je le mogoče se vozite s kolesom ali javnim prevozom ali pa pojdite kar peš. Kolo in pešačenje sta veliko bolj prijazna okolju, kot vožnja z avtomobilom, pa tudi bolj koristna za vaše zdravje.
- Ko greste v trgovino s seboj prinesite nakupovalno vrečko iz blaga, ki jo lahko uporabite večkrat.
- Pijte vodo iz pipe in ne iz plastenk. V Sloveniji imamo to srečo, da je voda iz pip še vedno pitna, velike količine plastenk pa močno onesnažujejo okolje.
- Odpadke vedno odvrzite v smetnjak, vendar ne vse v istega. Odpadke morate ustrezno ločevati v različne zabojnike za steklo, papir, embalažo, biološke odpadke in ostale odpadke.

Ste ugotovili, kaj pomenita spodnja znaka? S tem mednarodnim simbolom so označeni embalaža in izdelki, ki jih po uporabi lahko RECIKLIRAMO. To pomeni, da jih lahko ponovno uporabimo ali iz njih izdelamo druge izdelke.

Tako na primer iz predelanih plastenk izdelujejo flis jopice, iz odpadne hrane gnojilo za rastline, predelan odpadni papir pa ponovno uporabijo za izdelavo knjig, zvezkov, časopisov in pisemskih ovojnic.

Kako za čistejše okolje skrbi Evropska unija?

- Evropska unija od svojih držav članic zahteva, da vsako leto zmanjšajo količino odpadkov na odlagališčih in čim več odpadkov predelajo v nove uporabne izdelke.
- V državah Evropske unije živi veliko ogroženih vrst rastlin in živali, ki potrebujejo zaščito. Zato je Evropska unija ukazala, da mora vsaka država poskrbeti za okolje, kjer lahko ta bitja varno živijo.
- Vsako leto je v septembru organiziran EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI, s katerim nas Evropska unija spodbuja, da se čim večkrat namesto z avtomobilom peljemo z javnim prevozom, kolesom ali gremo peš.
- Evropska unija se zavzema tudi za to, da bi izdelovali izdelke, ki čim manj škodijo okolju. V trgovini lahko takšne izdelke prepoznate po eko nalepki v obliki rožice.
- Evropska unija se je odločila ozaveščati kupce o količini električne energije, ki jo porabijo naprave. V trgovini boste na vsaki napravi opazili energijsko nalepko, podobno tej na desni.
- Po barvi in dolžini puščice lahko sklepate, s katero črko so označene naprave, ki porabijo veliko energije in s katero črko so označene naprave, ki porabijo zelo malo energije.

Energija	
Proizvajalec	gorenje
Model	RB6288OP
Manjša poraba energije	A+
A	
B	
C	
D	
E	
F	
G	
Večja poraba energije	
Poraba energije v kWh/leto <small>(na podlagi rezultatov standardnega preskusa za 24 ur) Dejanska poraba je odvisna od načina uporabe naprave in njene namestitve.</small>	226
Prostornina hladilnika I	247
Prostornina zamrzovalnika I	21 ★★★★
Hrup (dB(A) re 1pW)	41
Ostali podatki so navedeni v prospektu.	
<small>Standard EN 153:2006 Direktiva 94/2/ES o energijskih nalepkah za hladilnike/zamrzovalnike</small>	

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **EVROPSKA UNIJA IN SKRB ZA OKOLJE**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kako lahko sami poskrbijo za čistejše okolje;
- kako za čistejše okolje skrbi Evropska unija.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali.

Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

Energija	
Proizvajalec	gorenje
Model	RB6288OP
Manjša poraba energije	A+
Večja poraba energije	
Poraba energije v kWh/leto <i>(na podlagi rezultatov standardnega preskusa za 24 ur)</i> Dejanska poraba je odvisna od načina uporabe naprave in njene namestitve.	226
Prostornina hladilnika I	247
Prostornina zamrzovalnika I	21 ★★★★
Hrup (dB(A) re 1pW)	41
Ostali podatki so navedeni v prospektu.	
<small>Standard EN 153:2006 Direktiva S4Z/ES o energijskih nalepkah za hladilnike/zamrzovalnike</small>	

UČNA PRIPRAVA: EVROPSKA UNIJA V OŠ

5. RAZRED - Dan dejavnosti

<i>Datum:</i>	<i>Razred:</i> 5.	<i>Predviden čas:</i> 5 ur
<i>Učna tema:</i> EVROPSKA UNIJA	Učna enota SPOZNAVANJE EVROPSKE UNIJE	

MEDPREDMETNO POVEZOVANJE

ŠPORT 	DRUŽBA 	LIKOVNA UMETNOST 	SLOVENŠČINA
<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznajo ritem v gibanju, - zaplešejo izbrane ljudske plese, - oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (samozavest, medsebojno sodelovanje). 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poglobljajo razumevanje o svojem družbenem, kulturnem in naravnem okolju v času in prostoru, - poglobljajo zavedanje o interakciji, soodvisnosti kulturnih in družbenih, procesov in pojavov, - razvijajo pozitiven odnos do države Slovenije in Evropske unije. - poznajo vlogo in pomen državnih simbolov, - spoznajo različne oblike združevanja med ljudmi v skupnosti, - razvijajo razumevanje o pomenu sodelovanja med ljudmi, - se orientirajo na zemljevidu (Evropa). 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo občutek za odnose med različnimi barvami, - razvijajo slikarske zmožnosti in negujejo individualni slikarski izraz. 	<p><i>Cilji iz UN:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - govorno nastopajo, - povzamejo temo, ključne besede in bistvene podatke, tvorijo (to je govorno nastopajo) čim bolj ustrezno, razumljivo in jezikovno pravilno, med govornim nastopanjem in med pogovorom z učiteljem govorijo čim bolj knjižno.
<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gibajo posamezne dele telesa v različne smeri, na različnih ravneh in z uporabo različne sile, - povežejo ljudske plese s posamezno pokrajino, - ponovijo plesni bonton. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznajo države članice EU, - spoznavajo vpliv EU v vsakdanjem življenju, - spoznajo nekaj pravic Slovencev kot državljanov EU, - spoznajo pomen povezanosti državljanov EU. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obravnavajo pojma tople in hladne barve. 	<p><i>Operativni cilji:</i> Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izdelajo plakat.

UVODNI DEL (Trajanje: 10 minut)

SLOGAN (10 minut)

Z učenci se pogovorimo o njihovih izkušnjah s potovanjem po Evropi. Povedo, kje vse so že bili in kaj vse so tam videli. Povedo ali so med potovanji opazili kakšne razlike med obiskanimi državami. Učenem naročimo, naj v skupinah oblikujejo slogan, ki bi predstavljal združenje/skupnost držav. Učenci predstavijo svoje ideje.

Učenci:

- Spoznajo različne oblike združevanja med ljudmi v skupnosti.

OSREDNJI DEL (Trajanje: 210 minut)

POIŠČI ZASTAVO (15 minut)

Vsak učenec izžreba list z imenom države članice EU (*priloga 1*). Njegova naloga je, da poišče zastavo, ki pripada izžrebanemu državi in državo poišče na zemljevidu Evrope (nanj prilepi zastavico in ime države). Učenci si lahko pomagajo z gradivom. Sledi pogovor o tem, katere države so učenci izžrebali ter kaj je vsem skupno (vse države so članice EU). Povedo tudi med kolikimi zastavami so lahko izbirali (28 zastavami oz. članicami EU).

Učence vprašamo, zakaj so pomembni državni simboli in kateri poznajo. Pogovorimo se o tem, ali poznajo tudi državne simbole katerih drugih držav. Ugotovimo, da imajo države različne državne simbole, a so združene v skupnosti EU.

Učencem predstavimo slogan Evropske unije: »združeni v raznolikosti«.

Dodatna dejavnost: Učiteljem svetujemo, da gradivo (zastavice) pridobijo na Predstavništvu za Evropsko komisijo (glej opombe).

EVROPSKA UNIJA (45 minut)

Likovna naloga: Slikanje po domišljiji s tekočimi materiali z uporabo toplih, hladnih in nevtralnih barv.

Učenci v skupinah s tempera tehniko ustvarijo motiv, ki njim predstavlja Evropsko skupnost. Pri tem uporabijo ali tople ali hladne barve.

Motiv: slogan EU: »združeni v raznolikosti«.

Učenci:

- Se orientirajo na zemljevidu (Evropa).
- Spoznajo države članice EU.
- Spoznajo različne oblike združevanja med ljudmi v skupnosti.
- Poznajo vlogo in pomen državnih simbolov.

- Obravnavajo pojma tople in hladne barve.
- Razvijajo občutek za odnose med različnimi barvami.
- Razvijajo slikarske zmožnosti in negujejo individualni slikarski izraz.

Kriteriji ocenjevanja:

- ustrezna uporaba barv (tople ali hladne),
- primerna uporaba količine barve,
- natančnost in estetskost,
- ustrezen motiv.

Po končanem delu pripravimo razstavo likovnih del in jih analiziramo.

OPAŽANJA O EVROPSKI UNIJI V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU (5 minut)

Učenci se v skupinah pogovorijo, kje v vsakdanjem življenju opazimo vpliv Evropske unije. Pomagamo jim tako, da navedemo področja, kjer je mogoče opaziti vplive EU: delo in izobraževanje, okolje, potrošnja, varnost in zdravje ter potovanje.

PODROČJA VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA (70 minut)

Učenci delajo v skupinah. Vsaka skupina dobi list s problemskimi situacijami in vprašanji, ki se navezujejo na določeno področje vsakdanjega življenja (*priloga 1*). Učencem naročimo, naj v skupinah na glas preberejo vprašanja in skušajo nanje odgovoriti kolikor znajo. Ko to storijo, učencem razdelimo učno gradivo (*priloga 2*), s katerim si lahko pomagajo pri odgovarjanju na vprašanja. Učenci nato na osnovi novih spoznanj izdelajo plakat in pripravijo predstavitev svoje teme. Pred izdelavo plakatov ponovimo pravila za pripravo ustreznega plakata in dobre predstavitve. Vsaka skupina sošolcem predstavi svojo temo.

Dodatno: Vsakemu učencu v skupini določimo zadolžitev.

- Zapisovalec (na plakat zapisuje bistvene podatke za predstavitev).
- Bralec (bere gradivo).
- Poročevalec 1 (ob plakatu predstavi temo ostalim sošolcem).
- Poročevalec 2 (ob plakatu predstavi temo ostalim sošolcem).
- Oblikovalec (skrbi za obliko in zgled plakata in pomaga zapisovalcu).
- Redar (nadzoruje delo skupine in skrbi, da vsak v skupini opravlja svojo nalogo).

LJUDSKI PLESI (45 minut)

Učence opomnimo na plesni bonton.

Učenci spoznajo, da se države med seboj razlikujejo tudi po ljudskih plesih in narodnih nošah. Učence vprašamo, kaj so narodne noše in ali so povsod enake. S pogovorom ugotovimo, da se noše razlikujejo po različnih pokrajinah, državah. Učenci si ogledajo slikovno gradivo različnih narodnih noš (*priloga 3*).

Z učenci v krogu odplešemo slovenski ljudski ples. Učijo se s posnemanjem učitelja/ice (predlagani ples:

- Spoznavajo vpliv EU v vsakdanjem življenju.
- Spoznajo nekaj pravic Slovencev kot državljanov EU.
- Spoznajo pomen povezanosti državljanov EU.
- Izdelajo plakat.
- Med govornim nastopanjem in med pogovorom z učiteljem govorijo čim bolj knjižno.
- Povzamejo temo, ključne besede in bistvene podatke, tvorijo (to je govorno nastopajo in pišejo) čim bolj ustrezno, razumljivo in jezikovno pravilno.

- Ponovijo plesni bonton.
- Zaznajo ritem v gibanju.
- Oblikujejo pozitivne vedenjske vzorce (samozavest, medsebojno sodelovanje).
- Zaplešejo izbrane ljudske plesne.

Psiček nima repa več). Učenci se naučijo še nekaj ljudskih plesov iz različnih držav. Predlagani plesi:

romunski

grški (Sirtaki)

španski

danski (Napoleonov ples)

Dodatna dejavnost:

- Če je možno, si učenci noše ogledajo v živo.
- Lahko si ogledajo ples folklorne skupine.
- Vsak razred/skupina se lahko nauči svoj ples (ples določene države), ki ga na zaključni predstavitvi predstavi ostalim.

- Gibajo posamezne dele telesa v različne smeri, na različnih ravneh in z uporabo različne sile.

- Povežejo ljudske ples s posamezno pokrajino.

ZAKLJUČNI DEL (Trajanje: 45 minut)

ZAKLJUČNA PRIREDITEV (45 minut)

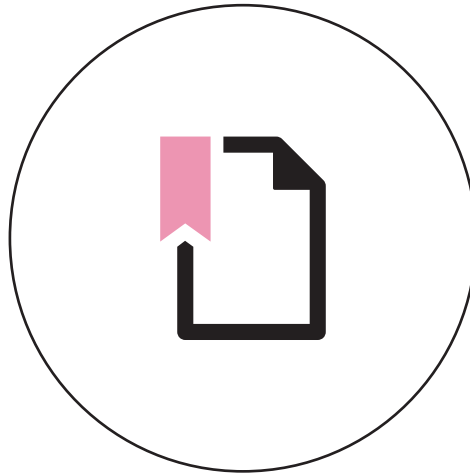
Učenci odplešejo izbrani ples, predstavijo plakate in si ogledajo razstavo likovnih del. Skupaj ovrednotimo dan dejavnosti.

Dodatna dejavnost:

- Priporočamo, da si prireditev ogledajo tudi ostali učenci in učitelji šole.
- Če imamo možnost predstavimo jedi iz različnih držav EU.

- Vrednotijo dan dejavnosti.

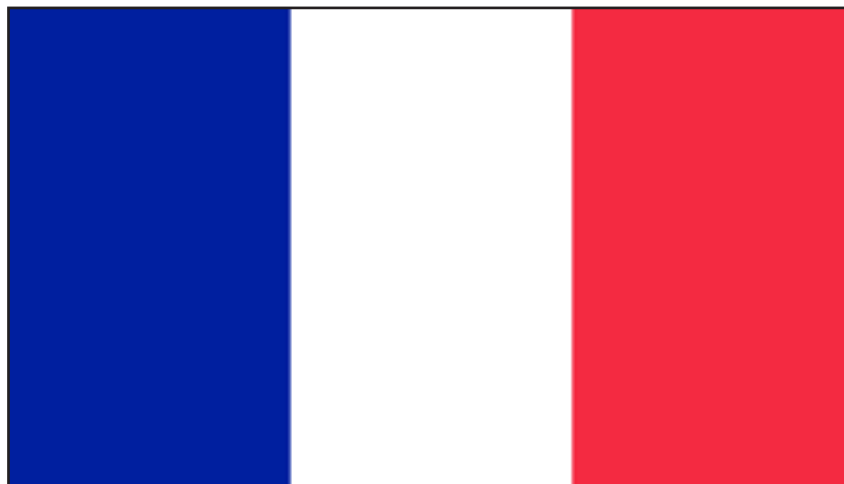
PRILOGE K UČNI URI

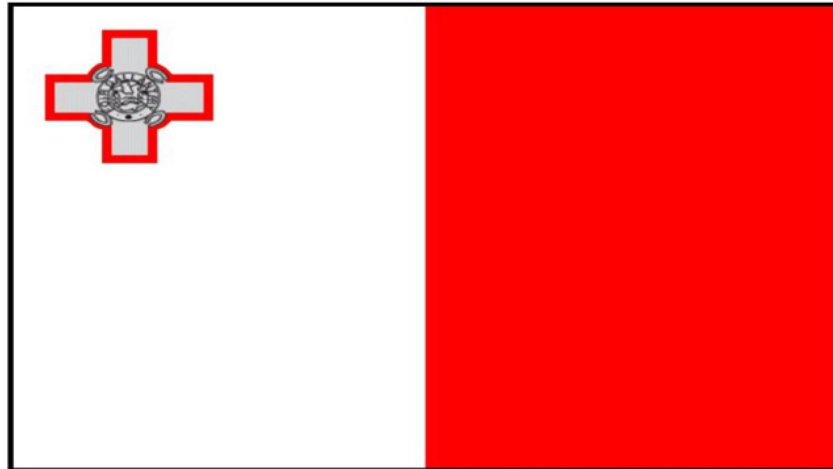
Priloga za učitelja 1:

Zastave

Francija

Malta

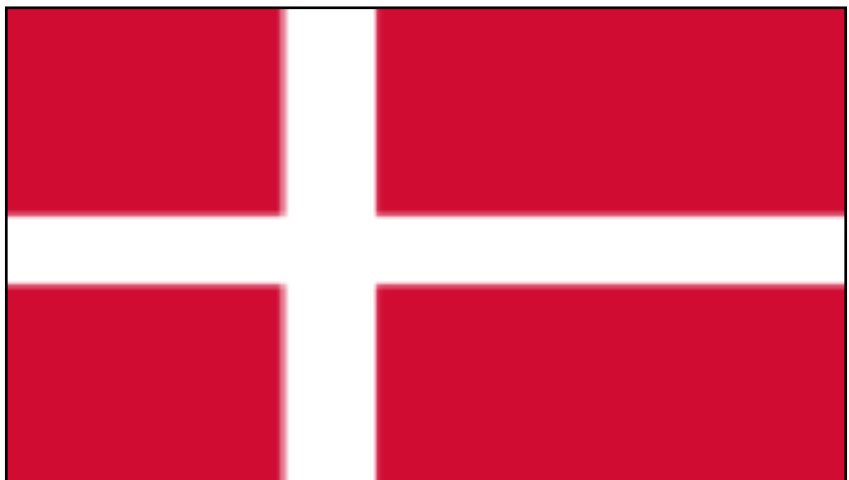
Latvija

Irska

Nizozemska

Danska

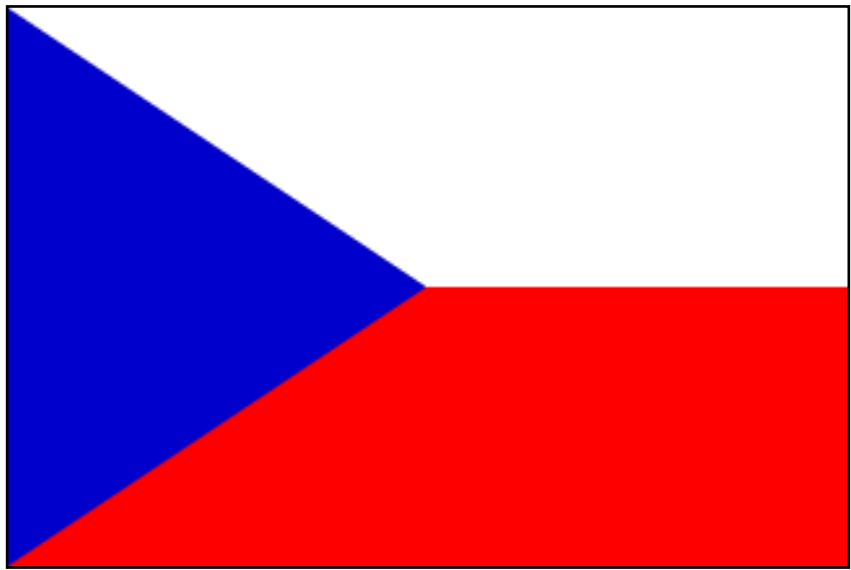

Grčija

Estonija

Češka

Hrvaška

Luksemburg

Litva

Madžarska

Bolgarija

Nemčija

Finska

Poljska

Italija

Slovenija

Švedska

Avstrija

Ciper

Portugalska

Belgija

Španija

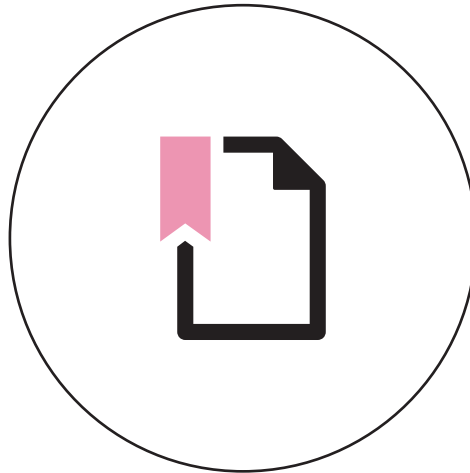
Romunija

Velika Britanija

Slovaška

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 2:

Delo v skupinah

Skupina 1
VPRAŠANJA

Kmalu bo prišel čas, ko se boste morali odločiti, kateri poklic bi radi opravljali. Veliko mladih ljudi odhaja v tujino.

- a) Ali si lahko za šolanje izberete tudi katero izmed šol v tujini?
- b) Ali lahko po končanem šolanju opravljate svoj poklic tudi v kateri drugi državi?
- c) Ali ste že slišali za projekt Comenius? Ali mogoče kakšen podoben projekt izvajate tudi na vaši šoli?

Skupina 2
VPRAŠANJA

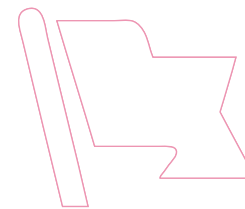
Z družino ste se odpravili v eno izmed držav članic EU, in ker nesreča nikoli ne počiva, se vaš prijatelj pri raziskovanju novih krajev ponesreči.

- a) Pogovorite se, kaj boste storili.
- b) Koga boste poklicali? Na katero številko se obrnete v takšnih situacijah?
- c) Ali lahko prijatelja odpeljete k zdravniku?
- č) Kaj morate narediti preden se odpravite na potovanje, da boste lahko brezplačno obiskali zdravnika?

Skupina 3 VPRAŠANJA

Z avtomobilom se odpravljate na potovanje iz Slovenije v Francijo. Na zemljevidu si oglejte, preko katerih držav boste potovali in kolikokrat boste prečkali državno mejo.

- a) Kateri dokument potrebujete za to potovanje?
- b) Ali vam bodo pri prehodu v drugo državo dokumente pregledali?

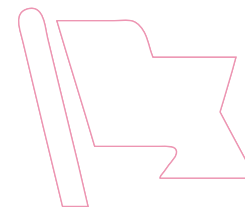
Varno ste prispeli v Francijo in ker nesreča nikoli ne počiva, vam pri sprehodu po Parizu ukradejo osebne dokumente.

- c) Na koga se lahko obrnete?

Skupina 4
VPRAŠANJA

Odpravili ste se v trgovino. Odločili ste se, da boste kupili nekaj hrane za pripravo kosila, oreščke za priboljšek po kosilu in igračo za mlajšo sestrico, ki praznuje rojstni dan.

a) Kako boste preverili, da je bila hrana pridelana na območju Evropske unije? Zakaj je to pomembno?

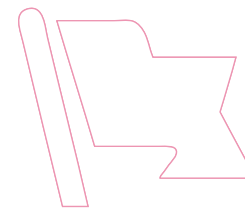
b) Na polici v trgovini je veliko igrač. Ker želite za sestrico le najboljše, ji želite kupiti kakovostno igračo.

Po čem boste prepoznali, da je igrača kakovostna?

c) Sestrici ste kupili avtomobilček z daljinskim upravljalnikom. Ko ste ga želeli preizkusiti, ste ugotovili, da ne deluje. Kaj lahko storite?

Skupina 5
VPRAŠANJA

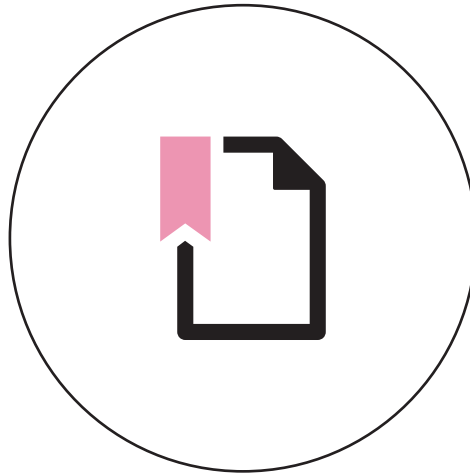

Ljudje s svojim neodgovornim ravnanjem onesnažujemo okolje. Z avtomobili, tovarnami in odpadki onesnažujemo zrak, vodo in tla. Onesnaževanje okolja pa slabo vpliva na naše življenje in zdravje in na življenje drugih živih bitij na tem planetu.

- a) V skupini se pogovorite, kaj bi lahko vi naredili za čistejše okolje in za zmanjšanje onesnaževanja.
- b) Kaj pomenita spodnja znaka in kakšen je njun namen? Ste ju že kje videli?

- c) Kaj predlagate Evropski uniji, kako naj se zavzema za čistejše okolje in zmanjšanje onesnaževanja.

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 2:

Delo in izobraževanje v EU

---

1. DELO IN IZOBRAŽEVANJE V EVROPSKI UNIJI

Evropska unija želi prispevati k razvoju kvalitetnega izobraževanja v evropskem prostoru. To dosega s spodbujanjem sodelovanja v izobraževanju, poklicnem usposabljanju in v programih z mladino.

Evropska unija in izobraževanje

Ko je Slovenija postala članica Evropske unije, so se nam povečale možnosti za študij v državah članicah, saj se lahko državljani Evropske unije izobražujemo v vseh njenih članicah pod enakimi pogoji kot njeni državljani.

Sodelovanje med državami članicami poteka v okviru štirih programov: Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Gruntvig. Poteka pa tudi v drugih oblikah aktivnosti in pobud, kot so izmenjave učiteljev, učencev, dijakov, študentov, prostovoljcev in mladih, izobraževanje odraslih, jezikovno izobraževanje itd.

Evropska unija financira tudi projekt Comenius, namenjen osnovnim šolam. Pri tem projektu se povežejo šole iz različnih držav članic Evropske unije. Izmenjujejo si izkušnje, sodelujejo v skupnih projektih, lahko pa pride tudi do izmenjave učencev ali učiteljev.

Evropska unija in delo

Evropska unija nam omogoča prost prehod oseb, blaga, denarja in storitev po vseh državah članicah. Pravica do prostega gibanja po državah članicah Evropske unije zadeva delavce, študente in nasploh vse državljane Evropske unije.

Tako imamo prost dostop do trga dela in se lahko zaposlimo v kateri koli državi članici. Kar je za nas dobro, saj nam Evropska unija ponuja številčnejša in bolj raznolika dela.

Slovenska podjetja lahko svoje storitve opravljajo tudi v drugih državah Evropske unije.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **DELO IN IZOBRAŽEVANJE V EVROPSKI UNIJI**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kaj nam Evropska unija nudi na področju izobraževanja
- in kaj na področju dela.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali.

Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

2. VARNOST IN ZDRAVJE V EVROPSKI UNIJI

Evropska kartica zdravstvenega zavarovanja

Če se med potovanjem po drugi državi, ki je članica Evropske unije, poškodujemo ali nenadoma zbolimo, tako da moramo obiskati zdravnika, nam ni treba prekiniti potovanja in se vrniti domov na zdravljenje. Zdravstveno zavarovane osebe iz Slovenije lahko v državah članicah Evropske unije zdravstvene storitve uveljavljajo z evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja. Imetniki kartice imajo v teh državah pravico do nujnih zdravstvenih storitev (obisk zdravnika, oskrba v bolnišnici, izdaja zdravila ...).

Posebni predpisi o čezmejnem zdravstvenem varstvu določajo:

Pravico do povračila dela stroškov ali vseh nastalih stroškov za kakršnokoli zdravljenje v drugi državi Evropske unije, do katerega bi bili državljani upravičeni v državi v kateri bivajo.

Dostop do informacij v zvezi s kakovostjo in varnostjo oskrbe.

Možnost nakupa zdravil na recept tudi v tujini.

Nacionalne kontaktne točke

Da bi ljudje lažje in hitreje prišli do potrebnih informacij v zvezi z zdravstvom, so v državah članicah ustanovili nacionalne kontaktne točke. V njih se lahko pozanimamo o tem, katere zdravstvene storitve nam nudijo v določeni državi članici in kako kakovostno je zdravljenje v neki državi.

Enotna številka za klic v sili

Za večjo varnost vseh, pa je Evropska unija uvedla tudi enotno številko za klic v sili, in sicer **112**. Nanjo je kjer koli v Evropski uniji mogoče klicati s fiksnih in prenosnih telefonov. Na voljo je 24 ur na dan in klicatelju omogoča stik s službo prve pomoči, ki jo potrebuje (lokalna policija, gasilci, nujna medicinska pomoč).

Cilji Evropske unije na področju zdravstva so:

- preprečevanje bolezni,
- izboljšanje zaščite državljanov pred tveganji za zdravje,
- zbiranje in širjenje znanja na področju zdravja,
- spodbujanje zdravega življenjskega sloga,
- zaščita ljudi pred nevarnostmi za zdravje.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **VARNOST IN ZDRAVJE V EVROPSKI UNIJI**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kaj storiti, preden gremo na potovanje, da bomo imeli v primeru nezgode veljavno zdravstveno zavarovanje;
- na katero številko pokličemo v primeru nezgode v tujini.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali.

Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

3. EVROPSKA UNIJA IN PREČKANJE DRŽAVNE MEJE

Vsi državljani Slovenije smo ob vstopu naše države v Evropsko unijo postali tudi državljani Evropske unije. To državljanstvo ne nadomešča slovenskega, temveč ga dopolnjuje. S tem smo dobili tudi nove pravice, medtem ko so naše dolžnosti ostale enake.

Prečkanje državne meje

Državljanom Evropske unije ob prehodu meje med državami schengenskega območja (državami, ki so prav tako članice Evropske unije) ni treba pokazati osebne izkaznice ali potnega lista. Schengenska meja zagotavlja prosto gibanje ljudi brez mejnega nadzora. Potovanje brez mejnih kontrol ne pomeni, da ne potrebujete osebne dokumenta – še vedno morate imeti s seboj uradni osebni dokument (potni list ali osebno izkaznico), s katerim lahko po potrebi dokažete svojo identiteto.

Po državah Evropske unije lahko potujejo tudi naši hišni ljubljenci, ki pa morajo imeti veljaven potni list za živali.

Ste izgubili potni list oziroma so vam ga ukradli? Ali ste med potovanjem ugotovili, da vam je potekla veljavnost potnega lista? Če ste v Evropski uniji, se najprej obrnite na konzulat ali veleposlaništvo katere koli države članice Evropske unije, ki vam bo pomagal.

Državljanom držav zunaj Evropske unije, ki želijo vstopiti v Evropsko unijo in potovati po njenih državah, morajo imeti potni list in vizum. Za vizum zaprosijo na **konzlatu ali veleposlaništvu države**, v katero nameravajo.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **EVROPSKA UNIJA IN PREČKANJE DRŽAVNE MEJE.**

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kaj potrebujejo za prečkanje državne meje in kaj je schengensko območje;
- kaj narediti, če v državi Evropske unije ostanete brez osebnega dokumenta.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali. Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

4. EVROPSKA UNIJA IN POTROŠNJA

Evropska unija potrošnikom zagotavlja visoko stopnjo varstva. Uvedla je različne zaščitne ukrepe za igrače, električne aparate, kozmetiko, zdravila, stroje ...

Ustanovljena je Evropska mreža centrov za varstvo potrošnikov, ki se ukvarja s pritožbami potrošnikov. Na primer, če kupimo izdelek, ki ni enakega videza, oziroma ne deluje enako kot je bilo oglaševano, ga lahko zamenjamo. To velja tudi, če kupimo pokvarjeno blago. Proizvajalec nam mora vrniti denar ali dati nov izdelek, če smo se s pokvarjenim izdelkom poškodovali ali smo z njim poškodovali svojo lastnino.

Evropska unija ceni svojo bogato kulinarično dediščino in spodbuja zavedanje potrošnikov o kakovosti hrane.

Prav tako tudi ščiti ekološko kmetovanje in kakovostne proizvode.

Potrošnikom jamči, da živila ustrezajo danim pravilom.

Ta oznaka označuje živila, ki so pridelana v skladu s pravili Evropske unije.

Poleg znaka mora biti navedeno tudi, kje je bil izdelek pridelan

(v Evropski uniji ali izven Evropske unije).

Gre za ekološko pridelano hrano in kupcem zagotavlja zdrav in varen proizvod.

Oznaka CE je kratica, ki označuje "Evropsko skladnost". Najdemo jo na različnih proizvodih, ki izpolnjujejo zahteve za varnost, zdravje in varovanje okolja, ki jih določajo evropski standardi. To pomeni, da je proizvod kakovosten.

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **EVROPSKA UNIJA IN POTROŠNJA**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kako Evropska unija zagotavlja varnost potrošnikov in kaj lahko kupec stori, če kupljeno blago ni takšno, kot bi moralo biti;
- kako so označena živila, ki so narejena v skladu z evropskimi pravili;
- kako je označen proizvod za katerega Evropska unija zagotavlja kakovost.

Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali. Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepите kakšno sliko.

5. EVROPSKA UNIJA IN SKRB ZA OKOLJE

Kako lahko sami poskrbimo za čistejše okolje?

Vsi prebivalci Zemlje se moramo truditi, da naravo ohranimo čisto. Vsak posameznik lahko že z majhnimi, na videz nepomembnimi dejanji, pomembno pripomore k čistejšemu okolju.

Povedali ste že kar nekaj dobrih predlogov, kako lahko sami skrbite za okolje. Kaj pa še lahko storite, da boste pripomogli k čistejšemu okolju:

- Varčujte z energijo, tako da ugašate luči, računalnik in televizijo, ko jih ne potrebujete.
- Varčujte z vodo, raje se tuširajte kot kopajte v kadi. Med umivanjem zob zaprite vodo.
- Če je le mogoče se vozite s kolesom ali javnim prevozom ali pa pojdite kar peš. Kolo in pešačenje sta veliko bolj prijazna okolju, kot vožnja z avtomobilom, pa tudi bolj koristna za vaše zdravje.
- Ko greste v trgovino s seboj prinesite nakupovalno vrečko iz blaga, ki jo lahko uporabite večkrat.
- Pijte vodo iz pipe in ne iz plastenk. V Sloveniji imamo to srečo, da je voda iz pip še vedno pitna, velike količine plastenk pa močno onesnažujejo okolje.
- Odpadke vedno odvrzite v smetnjak, vendar ne vse v istega. Odpadke morate ustrezno ločevati v različne zabojnike za steklo, papir, embalažo, biološke odpadke in ostale odpadke.

Ste ugotovili, kaj pomenita spodnja znaka? S tem mednarodnim simbolom so označeni embalaža in izdelki, ki jih po uporabi lahko RECIKLIRAMO. To pomeni, da jih lahko ponovno uporabimo ali iz njih izdelamo druge izdelke.

Tako na primer iz predelanih plastenk izdelujejo flis jopice, iz odpadne hrane gnojilo za rastline, predelan odpadni papir pa ponovno uporabijo za izdelavo knjig, zvezkov, časopisov in pisemskih ovojnic.

Kako za čistejše okolje skrbi Evropska unija?

- Evropska unija od svojih držav članic zahteva, da vsako leto zmanjšajo količino odpadkov na odlagališčih in čim več odpadkov predelajo v nove uporabne izdelke.
- V državah Evropske unije živi veliko ogroženih vrst rastlin in živali, ki potrebujejo zaščito. Zato je Evropska unija ukazala, da mora vsaka država poskrbeti za okolje, kjer lahko ta bitja varno živijo.
- Vsako leto je v septembru organiziran EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI, s katerim nas Evropska unija spodbuja, da se čim večkrat namesto z avtomobilom peljemo z javnim prevozom, kolesom ali gremo peš.
- Evropska unija se zavzema tudi za to, da bi izdelovali izdelke, ki čim manj škodijo okolju. V trgovini lahko takšne izdelke prepoznate po eko nalepki v obliki rožice.
- Evropska unija se je odločila ozaveščati kupce o količini električne energije, ki jo porabijo naprave. V trgovini boste na vsaki napravi opazili energijsko nalepko, podobno tej na desni.
- Po barvi in dolžini puščice lahko sklepate, s katero črko so označene naprave, ki porabijo veliko energije in s katero črko so označene naprave, ki porabijo zelo malo energije.

Energija Proizvajalec Model	gorenje RB6288OP
Manjša poraba energije A B C D E F G	A+
Večja poraba energije Poraba energije v kWh/leto <small>(na podlagi rezultatov standardnega preskusa za 24 ur) Dejanska poraba je odvisna od načina uporabe naprave in njene namestitve.</small>	226
Prostornina hladilnika I Prostornina zamrzovalnika I	247 21 ★★★★
Hrup (dB(A) re 1pW) Ostali podatki so navedeni v prospektu.	41
<small>Standard EN 153:2006 Direktiva 94/2/ES o energijskih nalepkah za hladilnike/zamrzovalnike</small>	

NAVODILA ZA IZDELAVO PLAKATA

Vaša naloga je, da izdelate plakat na temo **EVROPSKA UNIJA IN SKRB ZA OKOLJE**.

S pomočjo tega plakata boste ostalim sošolcem predstavili:

- kako lahko sami poskrbijo za čistejše okolje;
- kako za čistejše okolje skrbi Evropska unija.

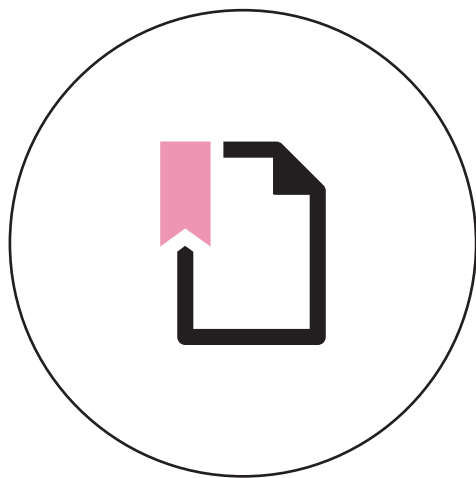
Pomagajte si z besedilom, ki ste ga prebrali.

Na plakat lahko tudi kaj narišete ali nalepite kakšno sliko.

Energija	
Proizvajalec	gorenje
Model	RB6288OP
Manjša poraba energije	A+
Večja poraba energije	
Poraba energije v kWh/leto <i>(na podlagi rezultatov standardnega preskusa za 24 ur)</i> Dejanska poraba je odvisna od načina uporabe naprave in njene namestitve.	226
Prostornina hladilnika I	247
Prostornina zamrzovalnika I	21 ★★★★
Hrup (dB(A) re 1pW)	41
Ostali podatki so navedeni v prospektu.	
<small>Standard EN 153:2006 Direktiva S4Z/ES o energijskih nalepkah za hladilnike/zamrzovalnike</small>	

PRILOGE K UČNI URI

Priloga za učitelja 3:

Narodne noše

Na Koroškem

Na Koroškem

V Prekmurju

V Beli Krajini

Na Notranjskem

Iz okolice Škofje Loke

Francoska ➤
narodna noša

Italijanska
narodna noša

Narodna noša
Velike Britanije

Grška
narodna noša

Univerza v Ljubljani

GD Izobraževanje in kultura
Program Vseživljenjsko učenje